

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

| september 2019

| št. 85

| 5300 izvodov

| brezplačno

NOVA ŠOLA
V PODGRADU JE
ODPRLA SVOJA VRATA

DVE DESETLETJI BISTRIŠKEGA MOTO
KLUBA FEISTRITZ USPEŠNO OBELEŽENI
NA »20. MOTO ZBORU« V VRBICI

DVE DESETLETJI
KMETIJSKE TRŽNICE
NA BISTRIŠKEM

Pred vami je septembrska izdaja občinskega glasila, ki je tudi tokrat vsebinsko raznolika in zanimiva. Prvi konec tedna v septembru je že tradicionalno rezerviran za domačo gorsko-hitrostno preizkušnjo, ki je tudi tokrat v naše kraje privabila številne oboževalce hitrih in večjih dirkačev. Izdatno poročilo o dogodku je prispeval komentator prireditve in bivši dirkač Vlado Krivec, čudovite fotografije pa so delo ljubiteljskega domačega fotografa Andreja Vrha. V uredništvu Bistriških odmevov se obema pristočno zahvaljujemo in se priporočamo za naslednjič.

Svoja vrata je odprla nova šola v Podgradu. Težko pričakovan dogodek je razveselil učitelje, učence in njihove starše, ki so svoje najmlajše z veseljem pripeljali k pouku in v vrtec v nove prostore, kjer se bodo z veseljem učili in družili s svojimi sovrstniki.

Na prvi šolski dan smo obiskali Osnovno šolo Toneta Tomšiča Knežak in si ogledali, kako je potekal uvod v novo šolsko leto, kjer so letos pozdravili 13 prvošolčkov.

Pri osnovni šoli Antona Žnidaršiča je potekala Kmetijska tržnica 2019. Tudi v letošnjem letu je pritegnila številne občane in ostale obiskovalce, ki so si želeli ogledati bogato ponudbo na ekološki način lokalno pridelane hrane. Organizatorji so že tretje leto zapored pripravili zbor traktorjev, ki je na povorki po ulicah domačega mesta pritegnil marsikateri pogled.

Jubilejnih 20 let »na cesti« pa so praznovali tudi domači *bajkerji* iz MK Feistritz. Že dvajsetič zapored so uspešno pripravili mednarodno moto srečanje, ki se ga je udeležilo veliko število motoristov in ljubiteljev motornih koles, dobre zabave in odlične glasbe. Ob tej priložnosti v našem glasilu objavljamo tudi potopis *Z motorjem po ZDA*, ki sta ga o svoji avanturi čez lužo napisala Katarina Škrab in Sebastijan Udovič. Kaj vse sta doživela na poti, si preberite na naslednjih straneh.

V Domu na Vidmu se je septembra zgodil zanimiv koncert *Stara žlaha*. Da so Bukovčani glasbeno nadarjena družina, je potrdil dogodek, ki je na oder Velike dvorane pripeljal številne sorodnike. Ti so z ljudskimi pesmimi predstavili bogato glasbeno tradicijo naših krajev. Zamisel Danila Primca je obrodila sadove in kličje po obvezni nadgradnji ob letu osorej.

Občina Ilirska Bistrica ohranja in utrjuje čvrste prijateljske vezi z Rusijo. Tako je tudi letos Ilirsko Bistrico obiskal predstavnik ruskega veleposlaništva Oleg Kudryavtsev in skupaj z občinsko upravo ter zvezo borcev obiskal ruska grobova v Črnem dolu in Dletu ter se poklonil spominu na padle ruske vojsake.

Lep jesenski pozdrav do prihodnjici!

Tjaša Kaluža, odgovorna urednica

Vaše prispevke za oktobrsko številko pričakujemo najpozneje do 15. oktobra 2019 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

AKTUALNO	
Prvi šolski dan v Knežaku	3
Nova šola v Podgradu je odprla svoja vrata	4
Faggioli z rekordom do osme zmage, Bubnič iz delavnice na slovenski vrh	6
Dve desetletji kmetijske tržnice na Bistriškem	8
Dve desetletji bistriškega moto kluba Feistritz uspešno obeleženi na »20. moto zboru« v Vrbici	10
Občina Ilirska Bistrica med podpisniki dokumenta »Zelene politike slovenskega gospodarstva«	14
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	
Sejmi niso preživeti	18
»4. Brkinska tomosjada«	21
Poklon bogati Bukovski glasbeni tradiciji	22
Peti traktor zbor v Zabičah	24
Aktivni ZŠAM Ilirska Bistrica	27
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	
Delovno v jesen po živahnem poletju	29
VGC Dom na Vidmu	31
Do zdravja s skupnimi močmi	33
Dom starejših občanov prejel certifikat kakovosti	34
Brezplačna tečaja	35
KULTURA	
»Premska srečanja« s prezrto slovensko književnico	36
Slikanje s svetlobo Kiki Klimt	37
Prem in brkinske lepote krasijo Pavlovčevo galerijo	38
ŠOLSTVO IN ŠPORT	
Novosti iz OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad	43
Spoznalni dnevi prvih letnikov na Vojskem	44
Tudi mi smo bili del izjemne odbojarske evforije	45
POTOPIŠ	
Z motorjem po ZDA – Katarina Škrab in Sebastijan Udovič iz MK Feistritz	47
NAPOVED DOGODKOV	
Koledar dogodkov	51
RAZVEDRILO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	52

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc razen oglasnih sporočil | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5330 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajsanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Andrej Vrh, Marjan Krebelj, Studio Avenir, Stanislav Zver, Matjaž Vrh, Petar Nikolić, Alenka Volk Penko, Aleš Zidar, Martina Boštjančič, Franc Gombač, Darja Kranjc, Irena Štemberger, Tamara Urbančič, Maja Uljan, Mateja Kakež, Tjaša Kaluža, RRA Zeleni kras, ZŠAM Ilirska Bistrica, DI Ilirska Bistrica, Društvo diabetikov Ilirska Bistrica, DSO Ilirska Bistrica, Gimnazija Ilirska Bistrica, Traktor zbor Zabiče, arhiv 4. Brkinske tomosjade, MK Feistritz. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

PRVI ŠOLSKI DAN V KNEŽAKU

»Ne učimo se za šolo, marveč za življenje,« je geslo, ki so si ga izbrali na kneški šoli. Učenci v teh prostorih od prvega dneva dalje obiskujejo tudi šolo življenja, ki izpostavlja odnos do sočloveka.

»Učenje je odgovorno in za marsikoga včasih tudi zelo zahtevno delo. Prav je, da se vsak izmed vas potruži po svojih najboljših močeh in doseže čim boljše rezultate. Saj veste, ob koncu šolskega leta smo vsi veseli in ponosni, da smo uspešni, da smo dosegli dobre rezultate in lepe ocene, a zavedati se moramo, da se v šoli vsega ne da meriti in niso pomembni samo rezultati, ocene in uspeh pri NPZ. V šoli preživimo veliko časa s sošolci, učitelji in drugimi zaposlenimi, zato je zelo pomembno, kako se razumemo in kako shajamo drug z drugim. Pomembni so odnosi, ki jih tkeмо tekom celega leta. Prav je, da si med seboj pomagate in ste občutljivi za morebitno stisko sošolca, prijatelja in kolega,« je nagovor ravnateljice Tee Gustinčič na prvi šolski dan prebrala namestnica ravnateljice Klavdija Sotlar, ki je učencem zaželela, da z željo po znanju, odgovornostjo do sebe, svoje in tuje lastnine in s spoštljivim odnosom drug do drugega zakorakajo v novo šolsko leto.

V letošnjem šolskem letu je na Osnovni šoli Toneta Tomšiča Knežak 9 oddelkov, ki jih obiskuje 121 učencev, na prvi

šolski dan pa so pozdravili 13 prvošolčkov, ki so v ponedeljek, 2. septembra 2019, prvič sedli v šolske klopi. Pouk na šoli poteka od 8.00 do 14.20, vrtec pa je odprt od 5.45 do 16.00. V vrtec je v 4 oddelkih vključenih 64 otrok.

»Dobro sodelovanje kolektiva, saj smo delavci šole zelo povezani, in pa delo v razredu, ki ne šteje več kot 20 otrok, sta veliki prednosti manjše šole. Tu lahko opazimo vse specifične posameznega učenca, takšna

skupina pa omogoča tudi diferenciacijo. Otrokom lahko stopimo nasproti, jih opazimo in skupaj hitro odpravimo vse težave, s katerimi se soočajo. V manjši skupini veliko lažje sledimo željam in idejam staršev, dobro pa sodelujemo tudi z družbi in ustanovami,« je čar manjših hramov učenosti izpostavila namestnica ravnateljice Klavdija Sotlar.

Osnovno šolo v Knežaku obiskujejo učenci iz Knežaka in okoliških vasi Bač, Koritnice, Šembije, Mašun in Podtabor. Učenci so zelo uspešni in aktivni, saj se redno udeležujejo tekmovanja iz prve pomoči, športnih in drugih interesnih dejavnosti. Šolarji lahko izbirajo med 7 izbirnimi vsebinami, šola pa se lahko pohvali s skupino, ki igra na orfove instrumente in kar tremi pevskimi zbori, razdeljenimi po triadah. Za dobrobit otrok skrbi 36 zaposlenih.

Na OŠ Toneta Tomšiča Knežak bodo v letošnjem šolskem letu praznovali 50. obletnico šole, saj je svoja vrata uradno odprla novembra 1969. Ta jubilej bodo obeležili s slovesno prireditvijo v začetku naslednjega koledarskega leta, za konec pa so nam prišepnili še svojo veliko željo, in sicer da bi imeli svojo telovadnico, saj pouk športne vzgoje zdaj poteka v večnamenskem prostoru šole. ●

NOVA ŠOLA V PODGRADU ODPRLA SVOJA VRATA

Na prvi šolski dan, 2. septembra 2019, so otroci iz naselij Zalči, Sabonje, Podbeže, Račice, Starod, Podgrad, Hrušica in Male Loče pouk pričeli v novi šoli. Novogradnja za zaposlene, učence in njihove starše pomeni višjo kakovost podajanja vzgojno-izobraževalnih vsebin in idealne razmere za osvajanje novih znanj.

Prostorne stavbe OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad se je razveselilo 108 učencev, ki v letošnjem šolskem letu obiskujejo osnovno šolo, in 52 otrok, ki so vključeni v program predšolske vzgoje. Učenci so v triletnih porazdeljeni enakomerno – v prvem triletju je 31 otrok, drugo triletnje sestavlja 37, tretje pa 40 otrok. »Kapacitete vrtca so popolnoma zasedene. Odkar imamo tri oddelke, se nam je letos prvič zgodilo, da smo morali tri otroke odkloniti. Podatki nam kažejo, da se bo v naslednjih štirih do petih letih

število šolskih otrok predvidoma gibalo med 115 in 125. Imamo tudi nekaj otrok, ki obiskujejo našo šolo izven šolskega okoliša. To so otroci iz naselij Obrov in Javorje, imamo pa tudi učenca iz Tominj. Verjamem, da bomo ob izboljšanih pogojih dela deležni vpisa še kakšnega dodatnega otroka,« pojasnjuje ravnatelj Milan Dekleva, univ. dipl. pedagog, in dodaja: »Populacija nam zelo niha. Najmanjši oddelek trenutno šteje 9, največji oddelek pa 18 učencev. To se precej izravnava. V letošnjem šolskem letu smo v prvi razred

vpisali 10 otrok, šolsko leto pa zaključuje 18 devetošolcev. Na srečo to ne bo vplivalo na številčnost otrok, saj prihaja generacija, ki šteje bodočih 19 prvošolcev.«

Novi prostori šole so vsaj 1,5-krat večji od starih, saj so učenci in učitelji do konca prejšnjega šolskega leta delali na okoli 1800 m², prostori nove šole, skupaj s povezovalnimi hodniki in površinami za šport, pa znašajo skoraj 4300 m².

V novi stavbi imajo šolarji na voljo 12 učilnic, od tega je 9 matičnih in 3 specializirane. Šola je postavljena tako, da so učilnice organizirane po triletnjih. V vsakem triletju se poleg matičnih učilnic nahaja še ena specializirana učilnica. V šoli je tako na voljo specializirana učilnica za likovno umetnost, tehniko in tehnologijo, učilnica za naravoslovje, biologijo in kemijo ter učilnica za računalništvo, imajo pa tudi kuhinjo za pouk gospodinjstva.

Šola ima poleg zbornice še 9 kabinetov, ki so rezervirani za učitelje. »Način izvajanja dejavnosti je tak, da se učitelji v zbornici zberemo zjutraj, na krajšem srečanju v času glavnega odmora in po zaključenem delu. Ob drugih delih dneva so vsi učitelji nameščeni v kabinetih poleg svojih matičnih učilnic. S tega vidika je poskrbljeno za dežurstva v odmorih in ni tistih prehodov in

komunikacij, ki so bile značilne za staro šolo. Najprej se nam je to zdelo malce čudno, saj smo bili prej vsi v enem prostoru, a ugotavljamo, da ima ta način dela velike prednosti,« ugotavlja ravnatelj Dekleva.

Kot nam je zaupal, imajo v načrtu še igralni kotiček za učence prve triade, v sprejemnem prostoru pa je večnamenski prostor, ki služi za izvajanje jutranjega varstva in popoldanskega varstva za učence vozače. Večnamenski prostor je namenjen izobraževanju za strokovne delavce, predavanjem za starše in roditeljskim sestankom. V šolski kuhinji kuharice za potrebe vrtca in šole pripravijo preko 320 obrokov dnevno: 165 šolskih malic za šolo in vrtec ter 145 kosil. V okviru sheme šolskega sadja in zelenjave in sheme šolskega mleka imajo otroci na voljo tudi brezplačne obroke, ki jih

omogoča Agencija za kmetijske trge in razvoj.

Enota vrtca, ki deluje v okviru šole, je organizirana v treh oddelkih. Kot poja-

snjuje ravnatelj, imajo tretji oddenek od leta 2008 naprej, saj so imeli pred tem v šolskem okolišu precejšen upad populacije. Omenjenega leta se je pojavila potreba po tretjem oddelku, ki se od takrat ni zmanjšal – imajo en oddenek prvega starostnega obdobja in dva heterogena oddelka za otroke, stare od 3 do 6 let. Enota vrtca odpira svoja vrata že ob 5.30 in obratuje do 16.30, za malčke pa skrbijo 3 vzgojiteljice in 4 pomočnice.

»Delo v novih prostorih je za naše učence velika sprememba. Izgubili smo občutek utesnjenosti, ki nas je spremljal v stari šoli. Novi prostori so neprimerljivo boljši od stare šole, saj smo tu lepo razporejeni, učenci pa so navdušeni. Dejal sem jim, da morajo biti pri učenju vztrajni, tako kot smo bili vztrajni mi, ko smo se trudili za boljše pogoje dela,« je s popotnico za življenje za zaključek postregel ponosni ravnatelj Milan Dekleva. ●

FAGGIOLI Z REKORDOM DO OSME ZMAGE, BUBNIČ IZ DELAVNICE NA SLOVENSKI VRH

Jubilejna, 25. izvedba mednarodne gorske hitrostne avtomobilske dirke »Petrol Ilirska Bistrica« je potekala v znamenju vrste rekordov in uspešne vrnitve domačega »asa« in državnega prvaka Milana Bubniča. Na startnem seznamu za prvi sobotni trening sta bili zapisani kar 202 imeni, kar je rekordna udeležba. Italijan Simone Faggioli pa je ob svoji 8. zmagi na progi proti Šembijam postavil tudi osupljiv nov rekord steze. Ob tem velja dodati, da sta bila od njegove stare rekordne znamke hitrejša še dva njegova najbližja zasledovalca. Nove dosežke smo videli tudi v kategoriji GT vozil in v vseh divizijah DP Slovenije, razen v skupni uvrstitvi.

Že od prvega od treh sobotnih uradnih treningov je bilo jasno, da lahko upravičeno pričakujemo dirko presežnikov. V boj za skupno zmago na jubilejni dirki se je obema glavnima favoritoma Simoneju Faggioliju (norma M20FC) in Christianu Merliju (Osella FA30LRM) nekoliko nepričakovano pridružil Goefrey Schatz (Norma M20FC). Francoz je prvič nastopil v Ilirski Bistrici in bil že v prvo najhitrejši med vsemi. Njegov čas je bil le pol sekunde slabši od uradnega rekorda proge. Vajo je ponovil tudi v tretji sobotni vožnji, medtem ko je drugo dobil Merli. Serijski zmagovalec Ilirske Bistrice Faggioli je medtem v vseh treh vožnjah dosegel drugi najboljši izid. Njihov troboj je dosegel vrhunec že v nedeljo zjutraj. Ko je šlo zares, je najprej Faggioli rekordno znamko pomaknil na neverjetnih 1:57:47, hitreje od njegovega starega rekorda pa sta za njim progo odpeljala tudi drugi Schatz in tretji Merli. Zelo podobna je bilo tudi v dru-

go, ko je Simone Faggioli z le 18 stotink sekunde slabšim dosežkom kot v prvi, rekordni vožnji, potrdil osmo zmago na slovenski dirki evropskega prvenstva. Francoz Schatz je bil tudi tokrat hitrejši od starega rekorda proge, tretji Merli pa je za staro najboljšo znamko zaostal le 2 desetinki sekunde. Med vozniki turnih avtomobilov je ves dan dominiral Dan Michl (Lotus Elise). Čeh je za dobrih 10 sekund ugnal drugouvrščenega Avstrijca Karla Schagerla (VW Golf TFSI-R) in tretjega Hrvata Domagoja Perakovića (Mitsubishi Lancer E1). Med starodobniki je bil po pričakovanjih za tekmece tudi tokrat neulovljiv Italijan Uberto Bonucci (Osella PA9/90). Drugouvrščeni Roberto Turriziani (Osella PA9/90) je za njim zaostal več kot 37 sekund.

Podobno napeti so bili tudi boji za zmagovalni oder in točke DP Slovenije, za ka-

tere lahko mirno zapišemo, da so bili posebna dirka znotraj dirke in velik magnet za navijače, ki se jih je ob 5010 m dolgi progi z dvema šikanama tudi letos zbralo izjemno veliko. Posebna zgodba je bil nastop domačina, lanskega državnega prvaka in sovodilnega v letošnjem prvenstvu Milana Bubniča. Potem, ko je na Gorjancih grdo razbil svojo specialko Lancia Delta Evo in je moral preskočiti že prejšnjo dirko v Lučinah, se je popravilo tako zelo zavleklo, da je bil prisiljen izpustiti sobotne treninge in je dirkalnik iz delavnice pripeljal naravnost na prvi nedeljski start. Vseeno je bil dovolj hiter za novo zmago, čeprav je za svojo rekordno znamko zaostal kar 8 sekund. Rado Raspet (Audi R8GT3) mu je sicer posebej v prvi

vožnji močno »dihal za ovratnik«, ko je bila razlika med njima le 1,8 sekunde, a je bil nato Bubnič v drugo krepko hitrejši. Tretji dosežek med našimi dirkači je bil ves čas v rokah zmagovalca Lučin Janka Čebzona (Mitsubishi Lancer evo9). Sledijo Matic Kogej (Mitsubishi Lancer evo9), Aleš Prek (Honda Civic, typeR), Luka Likovič (BMW E36) in Matej Čuden (Renault Clio RS cup). Izjemno vroče je bilo tudi v najmanjši diviziji 1, kjer so posamezne treninge

vožnje v soboto dobili Klemen Trček, Franci Likovič (oba MG ZR105) in Aleksander Buh (Peugeot 205 rally).

V nedeljo sta Likovič in Buh dobila vsak po eno vožnjo, slavil pa je voznik MG-ja in lanski prvak z vsega 1,6 sekunde prednosti. Trček je malo popustil in tako sta se predenj prebila še na koncu tretji Matej Oblak in četrti Manuel Dessardo (oba MG ZR105). V diviziji 2 Matevž Čuden ni imel veliko dela s Tadejem Dessardom (Citroen C2), malo tudi na račun zmogljivejšega dirkalnika, tretji pa je bil Matej Benčina (Zastava Yugo

1,3E1). V diviziji 3 je slavil Vladimir Stankovič (Norma M20F), v 4 pa Janko Čebzon pred Alešem Prekom in Denisom Savičem (Opel Adam R2). Napete boje smo spremljali tudi med pokalnimi renault Twingi v diviziji 5. Med deveterico se je ponovno izkazal Urban Jelovčan, ki je slavil že v Lučinah. Vse kaže na to, da imamo novega odličnega mladega voznika. Dobil je namreč vse tri sobotne treninge in obe nedeljski vožnji, njegova prednost pred Mateom Jaketičem pa je bila dobre štiri sekunde. Še dobri dve več je na tretjem mestu zaostala tokrat odlična Špela Brezic. Med vozniki starodobnih dirkalnikov je Boštjan Urbančič (Fiat 128SC) komajda ugnal Matjaža Korošca (BMW 325i) in Bojana Strožiča (Autobianchi A112 abarth).

V letu, ko smo dobili nove rekordne znamke na vseh treh slovenskih mednarodnih gorskih hitrostnih avtomobilskih dirkah, je boj zanj v Ilirski Bistrici na najbolj spektakularen način prikazal gledalcem, česa so sposobni najhitrejši evropski gorski vozniki in najnovejši

dirkalniki. Povprečna hitrost zmagovalca dirke Simoneja Faggiolija je bila namreč več kot 153 km/h. Ob tem velja poudariti, da je k temu svoje prispevala tudi pripravljenost proge, ki je sicer običajna magistralna cesta, a je po dogovoru s panožno Zvezo AŠ2005 in upravljavcem cest v RS vzorno vzdrževana. Prav tako je vsako leto boljše poskrbljeno tudi za gledalce, tako da jim obisk te dirke zlahka da občutek, da so na pravem dirkališču. Iz leta v leto ponovno raste tudi število gledalcev, ki na dirko prihajajo iz vse Slovenije, veliko pa jih je tudi iz tujine. V servisnem prostoru in ob progi je bilo mogoče srečati veliko znanih domačih in tujih dirkačev, ki sicer na gorskih dirkah ne nastopajo, a so vseeno prišli spodbujati svoje kolege. Vse to nas navdaja z navdušenjem ob začetku čakanja na naslednjo, že 26. mednarodno gorsko hitrostno dirko *Petrol Ilirska Bistrica*. ●

Vlado Krivec

Foto: Andrej Vrh

DVE DESETLETJI KMETIJSKE TRŽNICE NA BISTRIŠKEM

Slovenija je bodoča evropska gastronomska regija za leto 2021, kar je odlična priložnost za gostince, lokalne pridelovalce hrane in turistične kmetije, zato so se letos ob tem visokem jubileju na TIC Ilirska Bistrica odločili za povezavo kmetijstva in turizma preko gastronomije. Bogata sejemska ponudba in pester tematski program sta privabila številne obiskovalce, ki so lahko uživali v specialitetah iz lokalno pridelanih sestavin.

»Namen letošnje Kmetijske tržnice je pokazati, da Občina Ilirska Bistrica želi in dela na tem, da lokalne proizvode povežemo s turističnimi kapacitetami. Naš razvoj gre v smeri razvoja turizma v Občini Ilirska Bistrica, ki je tesno povezan z lokalnimi pridelovalci in razvojem kmetijstva. Želimo si ustvariti turistična središča, s katerimi bi uspešno privabili obiskovalce

iz drugih krajev Slovenije in vseh koncev Evrope. Na ta način bi našim kmetom omogočili tržišče, kjer bodo razvijali in širili svojo dejavnost,« je na uradni otvoritvi dogodka dejal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc.

»V letošnjem letu pričenjamo z razvojem Sviščakov, saj sprejemamo prostorski načrt za omenjeno območje, začenjamo pa tudi z razvojem jezer Klivnik in Mola. S temi prvimi koraki želimo privabiti čim več ljudi. Dobra novica je tudi, da imamo zelo obetavno napoved za uvrstitev težko pričakovane avtoceste v prostor. Če bomo vsi skupaj, tako občinska uprava kot občanke in občani, želeli ustvariti nekaj več, verjamem, da bo Ilirska Bistrica v naslednjem desetletju občina, za katero bomo lahko rekli, da je dosegla tisto, kar so si njeni občanke in občani želeli,« je načrte glede razvoja občine razkril bistriški župan Emil Rojc.

Vodja službe za dopolnilne dejavnosti in družbene storitve na podeželju Andreja Krt Stopar je v svojem nagovoru spregovorila o pomembni vlogi kmetijstva za kultivacijo in pridelavo domačih

pridelkov ter pripravo lokalno pridelane hrane. Obiskovalce tržnice je pozdravil tudi Borut Kokalj iz Parka Škocjanske jame, ki je spregovoril o pomembnosti Unescovih biosfernih področij Krasa in reke Reke za prepoznavnost in povezovanje območja.

Uradno otvoritev sta z glasbenimi vložki popestrila nadarjena člana Harmonikarskega orkestra Nika Polesa Urban in Matic, prireditve pa je povezovala uveljavljena televizijska voditeljica Marijana Grčman, ki je moderirala tudi posvet, ki se je dopoldan odvijal v prostorih Osnovne šole Antona Žnidaršiča. Na posvetu so udeleženci razpravljali o trenutnem stanju na kmetijah, primerih dobrih praks na kmetijah Slavec iz Knežaka in Jenezinovi z Ratečevega Brda, posvetili pa so se tudi razvoju občine kot perspektivne turistične destinacije v kombinaciji z bogato gastronomsko ponudbo, ki je še posebej značilna za dolino reke Reke in okolice.

Na številnih stojnicah, kjer so z združenimi močmi svojo ponudbo predstavili domači kmeti, kmeti iz sosednjih občin, sirarji, čebelarji, rokodelci, otroci iz šolskih krožkov in številna društva ter posamezniki, so si med bogato sejensko ponudbo obiskovalci z lahkoto izbrali kaj zase.

Dvodnevna prireditev, ki združuje domače proizvajalce in ponudnike iz bližnjih in daljnih občin Slovenije, je tudi letos postregla s številnimi aktivnostmi. Ob 111. obletnici žganjekuhe v Brkinih so si obiskovalci lahko ogledali prikaz le-te in razstavo pripomočkov za žganjekuho skozi čas ter razstavo brkinskega sadja, na ogled pa je bila tudi listina s Kmetije Miše v Sabonjah, ki uradno potrjuje dolgo tradicijo žganjekuhe pri nas. V stilu besedne zveze »Človek je velik toliko, kolikor ceni lokalno,« so se organizatorji odločili za še večji poudarek na sezonski hrani in hrani z domačim poreklom. V degustacijskem kotičku je tako zadišalo po tradicionalno odličnem krompirju v zevnici, zapriseženi ljubitelji sladkega pa so lahko izbirali med okusnimi sladicami, kot so pite, štrudlji, piškoti, štruklji in potice. Med slanimi prigrizki so prevladovala pogache in kifeljčki s šunko in sirom, obiskovalci pa so lahko poskusili tudi kozarček domače žgane pijače. Organizatorji niso pozabili niti na najmlajše udeležence, ki so lahko ustvarjali na zanimivih KŠIB-ovih delavnicah za otroke, uživali v posebej oblikovanem programu za male

nadobudneže, se popeljali z vlakcem in vrtiljakom ter skakali na trampolinu.

Starejši otroci so imeli v soboto priložnost sodelovati na delavnici *Promocija predenja in izdelovanja domačih volnenih izdelkov*, ki je del projekta *Stare obrti za nove podjetniške priložnosti*, ki je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Sodelujoči so se lahko pod vodstvom Tamare Urbančič preizkusili v predenju na kolovrat, česanju z ročnimi krtačami in bobenskim česalom, barvanju volne z naravnimi barvili in rabi volne za polstenje in pletenje. V nedeljo se je 18 otrok in odraslih preizkusilo v stiskanju domačih in sočnih jabolk za okusen domač jabolčnik.

Posebnost letošnje tržnice je bila razstava primorskega *Društva gojiteljev malih pasemskih živali*, ki so radovednim obiskovalcem predstavili različne golobe, kokoši, purane, gosi in kunce ter živali

približali otrokom in njihovim staršem. Obiskovalci so si z veseljem ogledali tudi povorko traktorjev iz različnih obdobj, ki jo je pri bistrški cerkvi sv. Jurija blagoslovil kneški župnik Alojz Milharčič.

Za zabavni del prireditve so bili v soboto zadolženi štajerski *Vražji muzikanti*, nedeljsko popoldne pa je bilo glasbeno še bolj pestro, saj so na odru nastopili domači *Harmonikarski orkester Nika Polesa* in letošnji občinski nagrajenci iz *Ansambla Snežnik*. ●

DVE DESETLETJI BISTRIŠKEGA MOTO KLUBA FEISTRITZ USPEŠNO OBELEŽENI NA »20. MOTO ZBORU« V VRBICI

»Feistritz Bikers Bunch klub« je z odlično izpeljanim mednarodnim moto srečanjem na tradicionalnem mestu v Vrbici zadnji avgustovski konec tedna uspešno obeležil okroglih 20 let delovanja. Veliko število motoristov in obiskovalcev, dobra zabava in nepozabno druženje so zagotovilo, da so domači »bajkerji« na dobri poti.

Prvi ljubitelji motociklov so se s svojimi jeklenimi konjički pripeljali na prizorišče že v petek zvečer. Pristno druženje s prijatelji motoristi in izmenjava doživetij ter izkušenj na cesti, ki so jih motoristi doživeli tekom letošnje motoristične sezone, se je ob vrču hladnega piva in dobri glasbi nadaljevalo s skupino *Warmup Bones*, za njimi pa so obiskovalci lahko prisluhnili priznanim slovenskim metalcem *Noctiferia*.

Sončno sobotno jutro je naznanilo, da se obeta čudovit dan za rock'n'roll, kampiranje, druženje ob dobri hrani in pijači ter zabavo ob motorističnih igrah. V zgodnjem popoldnevu so se nad Vrbico zgrnili oblaki in dežna ploha je motoriste pregnala pod šotor na prizorišču, a vreme se je kmalu razvedrilo in sonce je znova posijalo, ko so se motoristi začeli pripravljati na tradicionalno panoramsko vožnjo.

Po glasnem in nedvomnem znaku za odhod so zbrani motoristi formira-

li dolgo kolono in se odpeljali proti Ilirski Bistrici. Na svojih dvokolesnikih, trikolesnikih in štirikolesnikih so pozdravljali gledalce ob progi, ki so jim veselo mahali in jih fotografirali. Karavana se je napotila proti posestvu Turn, kjer je bil dogovorjen postanek za osvežitev in okrepčilo. Obnovljena graščina iz 14. stoletja je bila idealna kulisa za fotografiranje množice motorjev, ki so jih njihovi lastniki vzorno parkirali. Po prigrizku in kozarcu hladnega piva se je zbrana družina odpravila nazaj v Vrbico. Tam so si udeleženci vzeli čas za druženje in pogovor o preteklih motorističnih dosežkih in izletih ter morebitnih zamenjavah in izboljšavah svojih jeklenih konjičkov.

Kot se za okrogel jubilej spodobi, so se motoristi fotografirali ob čokoladno-sadni torti in jo s skupnimi močmi razrezali ter velikodušno razdelili med vse zbrane.

Ko se je dan prevesil v noč, so se zbrani preselili pod oder, kjer so prisluhnili prvi skupini sobotnega večera. Domačini *Kvattroriti* so ogreli občinstvo za srbsko punk rock skupino *KBO!*, ki je

zabavala občinstvo do prihoda hrvaških punk rockerjev *Hladno pivo*. Mile Kekin in fantje so navdušili s svojimi hiti *Fur immer punk*, *Ezoterija*, *Zimmer frei*, *Pitala si me*, *Dobri prijatelji* in *Nije sve tako sivo*. Glasbeni repertoar večera se je zaključil s skupino *Warmup Bones*. Na svoj

račun so na moto srečanju prišli tudi radovedni gledalci, ki so opazovali *Burn out* in vragolije z motorji.

Nedeljsko jutro je predramilo najbolj vzdržljive motoriste, ki so se po okrepčilni domači juhi, močnem brkinskem zajtrku in pospravljanju šotorov odpeljali domov z obljubo, da se drugo leto znova srečajo na Bistriškem.

Bistriški motoristi so tako še enkrat dokazali, da so mojstri organizacije mednarodnega dogodka, ki na Bistriško že 20 let zapored privablja veliko število obiskovalcev tako iz Slovenije kot iz sosednjih držav. Uspešno izpeljana prireditev je rezultat dobrega sodelovanja, čvrstih vezi in prijateljskih odnosov ter marljivega in poštenega dela vseh članov kluba in tudi številnih zunanjih podpornikov.

ZGODOVINA IN FILOZOFIJA »MK FEISTRITZ«

Bistriški moto klub je bil 29. novembra 1999 registriran z imenom *Feistritz Bikers Bunch klub* in je že od samega začet-

ka združeval ljubitelje motociklov, ki se radi družijo ob skupnih panoramskih vožnjah in uživajo v svobodi z vetrom v laseh. Zastopanje domačega kluba na moto zborih po domovini in tujini ter skupno preživljanje prostega časa po krajših in daljših vožnjah je člane počasi, a vztrajno vodilo v grajenje medsebojnega zaupanja in spletnje tesnih prijateljskih vezi.

V dvajsetih letih se je članstvo v klubu spreminjalo. Nekateri so se zaradi družinskih obveznosti oddaljili od kluba, drugi so člani že od samega začetka, tretji pa so se včlanili nekje vmes. V letošnjem letu je v klubu aktivnih 23 članov. Z marljivim delom v dobrobit kluba in po zaključenem dvoletnem poskusnem obdobju pripravnik postane polnopravni član, za kar potrebuje soglasje vseh

leto se izkažejo kot vestni redarji na pustnem karnevalu *Pust je pršu*, veliko pa sodelujejo tudi z gasilskimi društvi v občini in primorskimi moto klubih, oziroma v okviru *Zveze moto klubov Slovenije*. Velikokrat se udeležijo različnih dobrodelnih akcij in pomagajo pomoči potrebnim, da pa izven motoristične sezone le ne bi pozabili na zabavo, pripravijo še zimsko moto srečanje, t. i. *Winter party*. ●

obstojećih članov. Trenutno si vstopa v MK Feistritz želita dva pripravnika. Prvi bo svoj krst doživel na letošnjem *Miklavževanju*, drugi pa v naslednjem letu.

V dveh desetletjih so se na vodilnem položaju kluba zvrstili štirje predsedniki. Ledino je oral Dejan Sedmak, njegovo delo je nadaljeval Simon Žefrin, tretji, ki je prevzel vajeti, je bil Tomaž Gombač, trenutno pa klubu predseduje Borut Taškar.

Člani MK Feistritz se običajno najbolj izkažejo pri organizaciji in izpeljavi moto srečanja, ki je tradicionalno na sporedu zadnji avgustovski konec tedna. Prvi

dve moto srečanja so »bikerji« organizirali v Vrbici, tretji moto zbor pa je bil v Zabičah. Naslednje leto so dogajanje znova preselili v Vrbico in to prizorišče obdržali vse do danes.

V zimskem obdobju člani MK Feistritz svoje jeklene konjičke pospravijo na varno in se posvetijo družbenokoristnemu delu ter tako uspešno dokazujejo, da njihovo združenje ne služi zgolj zabavi. Motoristi pridno sodelujejo s policisti pri tečajih varne vožnje in z Zdravstvenim domom Ilirska Bistrica pri tečajih prve pomoči. Člani kluba dobro sodelujejo z Občino Ilirska Bistrica, vsako

PROSLAVA OB PRAZNIKU PRIKLJUČITVE PRIMORSKE K MATIČNI DOMOVINI

14. septembra 2019 je v Ajdovščini potekala že tradicionalna proslava ob prazniku priključitve Primorske k matični domovini. Udeležili so se je tudi Bistričani, ki so s seboj povabili člane »Združenja anti-fašistov Liburnija Matulji« iz sosednje Hrvaške.

15. septembra 1943 je plenum OF na pobudo Primorske, ki jo je predstavljal pisatelj France Bevk, sprejel zgodovinski sklep o priključitvi Primorske k Jugoslaviji. Ta sklep je nato 29. novembra istega leta potrdil tudi AVNOJ. Takrat je bila Primorska zasedena in v najhujšem boju s preživeli Mussolinijevimi fašisti in Nemci, vendar v srcu svobodna. Vsa Primorska, od Ilirske Bistrice do Ronk in Naborjeta je imela izvoljeno svojo ljudsko oblast, vključno s Trstom in Gorico, imela pa je tudi svojo prvo demokratično izvoljeno vlado, ki jo je vodil France Bevk.

Po razpadu Italije, 8. septembra 1943, je Primorska vstala v enoten oborožen odpor. Njeni borci in vse prebivalstvo pod vodstvom komand mest, ki so tvorili

delavske bataljone, 9. korpus in prekomorske brigade s tanki in letalstvom so

jo skupaj z borci iz vse Jugoslavije dokončno osvobodili že 1. maja 1945. Med NOB je bila cela Primorska kot dežela s svojo deželno vlado dejansko priključena k matični domovini.

Občina Ajdovščina je letos v sodelovanju z veteranskimi in domoljubnimi organizacijami pripravila osrednjo proslavo ob prazniku priključitve Primorske k matični domovini. Svečane proslave, ki se je odvijala v soboto, 14. septembra 2019, smo se udeležili tudi občani Ilirske Bistrice in člani *Zveze borcev Ilirska Bistrica*. Na naše povabilo so se proslave udeležili tudi prijatelji iz *Združenja anti-fašistov Liburnija Matulji* iz sosednje Hr-

vaške. Avtobus smo napolnili do zadnjega kotička in se odpeljali do Ajdovščine, veliko občanov pa je tja prispelo tudi z osebnimi vozili.

Zastave vseh primorskih občin so označevale slovesni dogodek, s katerim smo počastili praznik priključitve Primorske k matični domovini. Na dogodku, ki se je odvijal na grajskem vrtu v Ajdovščini, je kot slavnostni govornik nastopil predsednik Vlade Republike Slovenije gospod Marjan Šarec, zbrane pa sta nagovorila tudi župan Občine Ajdovščina Tadej Beočanin in predsednik ZB NOB Ajdovščina – Vipava Božo Novak. ●

Stanislav Zver

OBČINA ILIRSKA BISTRICA MED PODPISNIKI DOKUMENTA »ZELENE POLITIKE SLOVENSKEGA TURIZMA«

V tednu, ko obeležujemo svetovni dan turizma (27. september), so se na seji sveta regije zbrali župani občin Primorsko-notranjske regije, med njimi tudi župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, in podpisali dokument »Zelena politika slovenskega turizma«.

Podpis listine dodatno utrjuje skupno zgodbo, prizadevanja in sodelovanje šestih občin na destinaciji Zeleni kras, ki spoštuje in zasleduje deset trajnostnih načel. Le-ta so del nacionalnega programa in certifikacijske sheme, ki pod krovno znamko *Slovenia Green* združuje vsa prizadevanja za trajnostni razvoj turizma v Sloveniji.

Poudarek tako imenovane *Zelene sheme*, h kateri smo skupaj s še ostalimi lokalnimi deležniki pristopili v lanskem letu, je spodbujanje trajnostnega delovanja (poslovanje, tehnologija, inovacije, mobilnost), združevanja in povezovanja, aktivnega vključevanja lokalne skupnosti, odgovornega odnosa do naravnega in družbenega okolja, promocija lokalnega značaja, predvsem pa ohranjanje lepote in okolja, v katerem živimo.

Združitev številnih lokalnih deležnikov različnih področij (podjetja, zavodi, društva, občine, turistični ponudniki) je bila pri tem nedvomno naša dodana vrednost, kar nakazuje skupno pot in

prizadevanja, da bi bil turizem del naše vsakdana in bi bili s tem družbeno in okoljsko odgovorna ter prijazna destinacija.

Priprave na nominacijo oziroma prijavo, ki bi naši destinaciji prinesla uveljavljen znak *Slovenia Green*, se zadnje leto aktivno vrstijo, saj je rok za njihov zaključek v sredini oktobra 2019. V tem obdobju je bila opravljena analiza ponudbe, gibanja turističnih tokov in priprava dokumentov, ki bodo predstavljali osnovo za nadaljnje delo na destinaciji. Veliko pozornosti je bilo namenjene tudi delu s turističnimi ponudniki, usmerjanju v pridobivanje nastanitvenih certifikatov na področju trajnosti in ekologije ter izobraževanju usposobljenih vodnikov za kakovostno predstavitev destinacije skozi načela kodeksa slovenskih turističnih vodnikov. V procesu priprave dokumentacije ima velik pomen tudi lokalna skupnost in njeni prebivalci, ki so nedvomno pomemben dejavnik v razvoju trajnostnega turizma, zato je bila izvedena temeljita analiza njihovih po-

treb, mnenj in želja na področju turizma v domačem okolju.

Vključenost v *Zeleno shemo slovenskega turizma* je pomemben korak v razvoju turistične ponudbe na našem območju, saj izkazuje dosedanja prizadevanja in uspešno delo, obenem pa je spodbuda za nadaljnje izboljšave, novosti in predvsem skrb ter odgovornost za našo edinstveno in nadvse zanimivo kraško pokrajino. Objava rezultatov oziroma destinacij, ki bodo prejele znak *Slovenia Green*, bo predvidoma v začetku novega leta.

Ponudnike nastanitev obveščamo o možnosti prijave na razpis Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki bo v letošnjem in prihodnjem letu sofinanciralo pridobivanje eko certifikata *EU Marjetica (ECOLABEL)*. ●

RRA Zeleni kras

Za vse potrebne informacije in kakršna koli vprašanja vam je na voljo RRA Zeleni kras, d. o. o, 05 721 22 49, info@zelenikras.si.

POKLON PADLIM RUSKIM VOJAKOM V ČRNEM DOLU IN DLETU

Občina Ilirska Bistrica z uspešno rekonstrukcijo Partizanske bolnice Zalesje pod Ostrožnim Brdom, ki je v maju praznovala svojo prvo obletnico obstoja, in z aktivnim druženjem slovenskih in ruskih otrok utrjuje čvrste prijateljske vezi z Rusko federacijo.

vojaku, ki je v teh gozdovih kot vojni ujetnik opravljal težška dela in od izčrpanosti umrl 18. decembra 1916.

Za spomenik v Dletu so vsa leta vestno skrbeli gozdarji. Čeprav se sprva ni vedelo, kdo je tam pokopan, so zgodovinski zapisi razkrili, da v omenjenem grobu počiva Panfil Gladkij Savov iz Ukrajine. Kljub temu spoznanju tamkajšnji del gozda še vedno imenujejo *Pri Rusu*. Največja zasluga za lepo urejena grobišča v Črnem dolu in Dletu gre bistriškemu županu Emilu Rojcu, podjetju Ipil, d. o. o., in domačinu Danilu Štefančiču, ki je kot eden izmed številnih gozdarjev kar 40 let skrbel, da grob ni šel v pozabo. Na njegovo pobudo je bil s pomočjo domačinov že dvakrat obnoven. ●

Dobro sodelovanje med državama dodatno utrjuje tradicionalno ohranjanje spomina na padle ruske vojaške, ki so umrli na slovenskih tleh. V ta namen so se v petek, 20. septembra, zbrali predstavniki Veleposlaništva Ruske federacije Oleg Kudryavtsev, predstavnik Občine Ilirska Bistrica Jože Ludvik in predstavnik Zveze borcev za vrednote NOB Mišo Žbogar ter se skupaj poklonili spominu na preminule ruske državljane. Žalne vence so položili na zadnje počivališče padlih ruskih vojakov iz prve svetovne vojne, ki ležijo v Črnem dolu, v Dletu pri Zabičah pa so se poklonili ruskemu

OBVESTILO O JAVNI RAZGRNITVI PREDLOGA MODELOV VREDNOTENJA NEPREMIČNIN

Občane obveščamo, da bo v času uradnih ur od 1. 10. 2019 do vključno 30. 10. 2019 v stavbi Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica - pisarna št. 3 (pritličje levo), potekala javna razgrnitev predloga modelov vrednotenja nepremičnin, ki ga je pripravila Geodetska uprava Republike Slovenije.

Predlog modelov vrednotenja bo s 1. 10. 2019 dostopen tudi na Portalu množičnega vrednotenja nepremičnin (Portal MVN), na naslovu www.mvn.e-prostor.gov.si, kjer bodo objavljene tudi poskusne vrednosti, izračunane na osnovi objavljenega predloga modelov in podatkov nepremičnin v registru nepremičnin na dan 27. 6. 2019. Računalniški dostop do Portala MVN in spletne strani Geodetske uprave RS je občanom omogočen tudi v pisarni, kjer bo potekala javna razgrnitev.

Javna predstavitev modelov vrednotenja bo potekala v ponedeljek, 14. 10.

2019, od 10.00-13.00 v prostorih Pretorske palače, Titov trg 3, Koper.

Vsi zainteresirani lahko od 1. oktobra 2019 do 15. novembra 2019 podajo mnenja in pripombe k predlogu modelov vrednotenja, ki morajo biti ustrezno obrazložene (neutemeljena mnenja in pripombe se ne bodo obravnavale), in sicer:

- pripombe, ki se nanašajo na zarise vrednostnih con in višine vrednostnih ravni nepremičnin na območju naše občine, pošljite na obrazcu JR.MV-1 na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška 14, 6250 Ilirska

Bistrica, skeniranega na elektronski naslov obcina.ilirska-bistrica@ilirska-bistrica.si ali pa izpolnite obrazec v fizični obliki in ga oddajte v sprejemni pisarni občine;

- vse ostale pripombe na modele vrednotenja pošljite na obrazcu JR.MV-2 na naslov Geodetska uprava RS – Vrednotenje, p. p. 35, 1001 Ljubljana ali skeniranega na elektronski naslov vrednotenje@gov.si.

Obrazca JR.MV-1 in JR.MV-2 sta dostopna na kraju javne razgrnitve ali na Portalu MVN. Upošteva se, da je pri podajanju pripomb in predlogov z navedbo imena in priimka ali drugih osebnih podatkov podano dovoljenje za objavo teh podatkov v javno objavljenih stališčih do pripomb. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavijo imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

Dodatne informacije lahko občani dobijo na tel. št. 080 20 09 vsak delovni dan od 8. do 16. ure, na elektronskem naslovu vrednotenje@gov.si in poštmem naslovu Geodetska uprava RS - Vrednotenje, p. p. 35, 1001 Ljubljana. ●

Občina Ilirska Bistrica

OBVESTILO

Občina Ilirska Bistrica obvešča, da sta na občinski spletni strani pod zavihkom *Novice* objavljeni javni dražbi za prodajo nepremičnin:

- stanovanje št. 2 na naslovu Podgrad 3c, Podgrad in
- poslovno-stanovanjska stavba na naslovu Prešernova ulica 3, Ilirska Bistrica (Čebelica). ●

POTEK VOZNIŠKIH DOVOLJENJ – OMEJENA ČASOVNA VELJAVNOST KARTIC VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

Vozniki posedujemo voznika dovoljenja v dveh oblikah – na tridelnem roza obrazcu ali na kartici. Do 13. 7. 2009 smo upravne enote izdajale voznika dovoljenja na tridelnih roza obrazcih, z uveljavitvijo »Pravilnika o voznikih dovoljenjih« (Uradni list RS, št. 51/2009, ki je začel veljati 13. 7. 2009) pa smo začeli voznika dovoljenja izdajati izključno na polikarbonatnih karticah z zaščitnimi elementi. Pomembna novost te kartice je, da je njena veljavnost časovno omejena.

Časovna veljavnost kartice voznika dovoljenja za vožnjo motornih vozil kategorij AM, A1, A2, A, B, B1, BE, F in G velja največ 10 let. Ko voznik dopolni 70 let, se vozniko dovoljenje izda z veljavnostjo 5 let. Veljavnost kartice voznika dovoljenja za vožnjo motornih vozil kategorij C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E je omejena na 5 let. Ko voz-

nik dopolni 65 let, se to vozniko dovoljenje izda z veljavnostjo 3 let.

13. 7. 2019 je tako poteklo 10 let od začetka izdaje voznikih dovoljenj na kartici, zaradi česar je moralo veliko voznikov zamenjati pretekla voznika dovoljenja. Imetniki tovrstnih voznikih dovoljenj bodite pozorni na potek njihove veljavnosti in na upravni enoti pravočasno vložite vlogo za novo kartico. Za izdajo voznika dovoljenja potrebujete ustrezno fotografijo, na upravni enoti pa plačate upravno takso in tiskovino v višini 19,14 EUR.

Vsi, ki imate voznika dovoljenja na tridelnih roza obrazcih, morate ta dovoljenja zamenjati najpozneje do 19. januarja 2023, pri čemer obdržite vse veljavne pravice (kategorije), ki izhajajo iz tega dovoljenja. ●

UE Ilirska Bistrica

ZBIRALNA AKCIJA NA RDEČEM KRIŽU

Spoštovani občani in občanke!

Obveščamo vas, da bomo
v torek, 22. oktobra 2019, od 9. do 12. ure
v skladišču Rdečega križa št. 2 pod Gimnazijo Ilirska Bistrica
zbirali oblačila, posteljnino, zavese, posodo, šolske potrebščine ...

Hvala za vse, kar boste podarili!

RKS - Območno združenje Ilirska Bistrica

VAŠ PARTNER, ZA VEČJO VARNOST NA CESTI Z NEVARNIM BLAGOM

ADR

- ▶ PREGLEDI VOZIL
- ▶ PREIZKUSI CISTERN
- ▶ USPOSABLJANJE VOZNIKOV
- ▶ VARNOSTNI SVETOVALEC
PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA
- ▶ KONTROLA TAHO IN OH

- ▶ TEHNIČNI PREGLEDI
- ▶ REGISTRACIJA VOZIL
- ▶ ZAVAROVANJE VOZIL
- ▶ PREPISI VOZIL
- ▶ CEMT PREGLEDI

- ▶ PREGLEDI GASILNIKOV

modra številka

TIB STORITVE d.o.o., Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica

info@tib-storitve.si

www.tib-storitve.si

SEJMI NISO PREŽIVETI

Nekaj časa je skoraj kazalo, da bo naraščanje modernih nakupovalnih centrov in spletno nakupovanje izpodrinilo sejme, zato je še toliko bolj razveseljiv podatek, da je letošnji »52. Mednarodni sejem obrti in podjetnosti« v Celju obiskalo 100 tisoč ljudi, kar je nekaj odstotkov več kot lani.

Del slednjih smo bili tudi svetovalci SPOT - Svetovanje Primorsko-notranjske regije in podjetniki iz občin, ki jih pokrivamo. Nekaj manj kot petdeset se nas je zbralo v soboto, 14. septembra 2019, na predzadnji sejmski dan, in strinjali smo se, da sprehajanje z miško po računalniku in nakupovanje v spletnih prodajalnah ali trgovskih centrih ne odtehta pristnega stika s prodajalci, otipa blaga, obveznega kramljanja in predvsem druženja, saj sejmi kot oblika občasnega kupčevanja ne predstavljajo le poglavitne dediščine trgovanja nekdanjih dni, ampak so bili in ostajajo tudi družaben dogodek.

Prijetnih dogodkov se vedno radi spominjamo, in ko spomini zbledijo, si pomagamo s fotografijo. Meščani Celja se ponasajo s pravo legendo izjemno kvalitetnih fotografij mojstra Pelikana, začetnika industrijske in reklamne fotografije. Fotografsko obrtno dovoljenje si je pridobil 4. maja 1910 in za tem kar 67 let opravljal vlogo vizualnega spomina svojega okolja. Del njegove obsežne fotografske zapuščine

ne hranijo številne celjske ustanove, med drugim Pelikanova galerija in atelje, ki delujeta v sklopu Muzeja novejšje zgodovine v Celju. Originalni stekleni fotografski atelje, zgrajen leta 1899, je danes kulturni spomenik državnega pomena, saj je edini tovrstni stekleni fotografski atelje v Sloveniji in eden redkih v Evropi. To je bil tudi razlog, da smo si ga izbrali za obisk, se v njem skupinsko portretno fotografirali v stari fotografski tehniki in zraven prisluhnili besedam mojstra Pelikana, ki je spregovoril o podjetnosti in marketinških prijemih.

Ker se še kako zavedamo, kako vsak korak šteje, smo se pozneje sprehodili do celjskega sejmišča in se družno zaustavili na razstavnem prostoru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je pripravilo pestro predstavitev aktivnosti ministrstva, izvajalskih institucij in organov v sestavi. Naš cilj je bila stojnica SPOT, kjer nas je čakalo prijetno presenečenje. Prav vsak izmed obiskovalcev je namreč prejel posebno darilo. Pozneje

so nekateri udeleženci izkoristili prisotnost SPOT svetovalcev za svetovanje, predstavitev nekaterih problemov, ki se tičejo širšega kroga podjetnikov, pa tudi za klepet in izmenjavo izkušenj. Ostali so se odpravili v Ulico obrti, nekateri na črnogorski paviljon, drugi med mojstre domače obrti, ki so demonstrirali mojstrske veščine, tretji pa na predstavitev poklicev ali ogled kitajskega gospodarstva v halo A, medtem ko so si nekateri preprosto privoščili katero izmed mamljivih sejmskih dobrot. Prav za vsakogar se je nekaj našlo.

Ob povratku domov smo zavili še v Žalec, se odžejali pri fontani piv Zeleno zlato, prisluhnili ubranemu petju obiralk hmeljeve trte in se preizkusili v večini obiranja hmelja ter tako še bolj spoznali tisto »začimbo«, ki pivu daje okus in prepoznavno noto. Fontana deluje od leta 2016 in Žalčani trdijo, da jo je v prvih dveh letih delovanja obiskalo več kot 100 tisoč obiskovalcev. Da podatki držijo, smo se prepričali tudi sami, saj smo ob fontani kramljali v vseh mogočih jezikih in se pozneje v ritmu, ki so ga narekovali fantje *Ansambla Ultima*, tudi zavrteli po improviziranem sejmišču.

Operacija je sofinancirana s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javne agencije. ●

Alenka Volk Penko,

Območna obrtno-podjetniška zbornica
Ilirska Bistrica (SPOT Svetovanje PNR)

SPOT Svetovanje
Podjetniško svetovanje in regionalno
povezovanje

DELOVANJE LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM V AVGUSTU IN SEPTEMBRU

LAS med Snežnikom in Nanosom je v jesenske mesece vstopila zelo aktivno in predstavila kar nekaj novih projektov in aktivnosti.

Poleg promocijske udeležbe na več prireditvah sta se v avgustu začeli dve pomembni aktivnosti – sprememba *Strategije lokalnega razvoja LAS*, ki je pomembna zaradi dodatnih sredstev za uspešnost LAS (ta so namenjena sofinanciranju projektov), in sprememba volilnega postopka za člane organov LAS, ki se je zaključil 18. septembra 2019 z volilno skupščino v prostorih LAS v Ilirski Bistrici. Izvoljeno je bilo novo vodstvo, ki ga bo v naslednjem štiriletnem mandatu vodila nova predsednica LAS Maja Piškur, ki prihaja iz Postojne. Podpredsednik LAS je tudi v novem mandatu Boštjan Glažar, ki zastopa interes Občine Pivka, v 12-članski upravni odbor pa so bili izvoljeni: Tina Kocjan, Rafaela Žejn, Milenko Oblak, Vojko Mihelj, Boštjan Požar, Jože Želko, Andreja Penko Požar, Cvetka Kernel, Andrej Smerdu, Ana Širca in Andrej Poljšak. Nove članice nadzornega odbora so postale: Lorena Mahne, Erika Kovačič in Kristina Žnidaršič.

Ob tem napovedujemo tudi delavnico za pripravo spremembe *Strategije lokalnega razvoja LAS*, ki bo potekala v torek, 1. oktobra 2019, s pričetkom ob 18. uri v novo urejenih prostorih Kmetije Slavec v Knežaku. K sodelovanju ste vabljeni vsi, ki želite na kakršenkoli način sodelovati pri izvajanju projektov, ki jih sofinancira LAS, saj gre za delavnico, na kateri se bo odločalo o tem, kam bo LAS namenila dobrega pol milijona sredstev. Več informacij najdete na spletni strani LAS: www.las-snezniknanos.si.

Avgusta smo v LAS izvedli še eno pomembno aktivnost – sodelovali smo na *Poletni akademiji* v okviru projekta *Trajnostni turizem v zaščitenih območjih*, ki je tokrat potekala v Estoniji. Na akademiji so sodelovali trije naši člani, ki so obiskali tri nacionalne parke in se seznanili z aktivnostmi pri vzpostavljanju trajnostnega turizma na področju takšnih parkov. Primeri dobre prakse so udeležence navdušili in so prenosljivi tudi na naše področje, zato bo jeseni pripravljena predstavitev možnih rešitev upravljanja turizma na področju krajinskih parkov našega področja.

V nedeljo, 1. septembra 2019, je v Postojni potekal dogodek *Po-stoj-na živi ulici*, ki ga organizira Boreo. Na tem živahnem in zanimivem dogodku smo predstavili delovanje LAS med Snežnikom in Nanosom in nekatere svoje člane, ki sodelujejo pri izvajanju naših projektov. Na stojnici sta se nam pridružila Andrej Bergoč z medom in Cvetlične gospodične avtorice Sonje Prosen.

V četrtek, 5. septembra 2019, je na gradu Prem potekala otvoritev razstave projekta sodelovanja *Zgodbe rok in krajev*, ki je bil sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Ob tem se zahvaljujemo Občinam Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna za finančno pomoč pri uspešni izpeljavi projekta. Tokratna razstava je bila prikaz dela z drugo skupino lokalnih oblikovalcev in rokodelcev, ki so pod mentorstvom *Oloop Design* razvijali nove izdelke. Ti predstavljajo sodobne veščine, kulturno dediščino in zgodovinske, mitološke ter naravne lastnosti krajev, kjer nastajajo izdelki. Razstava bo na ogled do konca oktobra.

V soboto, 7. septembra 2019, so člani *Društva za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom* sodelovali na 19. Festivalu praznega krompirja v Postojni. Na stojnici so poleg ponudbe praznega krompirja izvajali tudi promocijo LAS med Snežnikom in Nanosom. Brkinski krompir je prispeval Drago Božič iz Sabonj, kuharski mojster Rihard Baša pa ga je skupaj z ekipo in dodatkom ocvirkov spremenil v tako okusno jed, da je v praženi obliki pošel med prvimi. Poleg ekipe, ki je bila zadolžena za kuhanje, so za prijetno domače vzdušje skrbeli *Jasenski kerglci*.

LAS med Snežnikom in Nanosom je partner v projektu *Približajmo Unescova biosferna območja prebivalcem*, v okviru katerega smo na *Kmetijski tržnici* 21. in 22. septembra 2019 skupaj s partnerji: Parkom Škocjanske jame, LAS Krasa in Brkinov, LAS Posavje, Kozjanskim in Triglavskim narodnim parkom promovirali biosferna območja ter predvsem ponudnike in rokodelce s teh območij.

Več podrobnosti lahko najdete na naši spletni strani www.las-snezniknanos.si ali na družbenih omrežjih FB. ●

Strokovni vodja Aleš Zidar

DOLENJCI OBISKALI PARTIZANSKO BOLNICO ZALESJE

Društvo za vzdrževanje partizanskih grobišč in spomenikov v Rogu, katerega člani prihajajo iz Dolenjskih Toplic in Novega mesta, je v soboto, 7. septembra 2019, obiskalo našo občino. Kljub nekoliko slabši vremenski napovedi so se članice in člani društva udeležili izleta, v sklopu katerega so si ogledali rekonstruirano Partizansko bolnico Zalesje pri Ostrožnem Brdu.

Najprej so obiskali spominsko sobo in muzejsko zbirko 2. svetovne vojne, kjer so jim predstavili zgodovinsko ozadje delovanja partizanske bolnice, s katero ohranjamo spomin na junaška dejanja naših prednikov, ki so v težkih razmerah uspešno oskrbeli številne ranjene partizane. Gosti so se nato odpravili na pohod do rekonstruiranih objektov Partizanske bolnice Zalesje, kjer so si ogledali kuhinjo in se poučili o tem, kako so zviti domačini poskrbeli za prikrivanje dima iz štedilnika. Pot jih je vodila do zemljanke, kjer se niso mogli načuditi iznajdljivosti domačinov in izvrstnim uspehom kirurga Gadžijeva pri operacijah. Za konec so si ogledali še barako za ranjence, kjer so videli, da so v Brkinih z malo opreme, a veliko dobre volje zgledno poskrbeli za vse ranjene. Sonce je dodalo svoje in brkinski gozdovi so se tako zares pokazali v vsej svoji lepoti.

Na povabilo naših gostov smo se jim kasneje pridružili še pri obisku Parka vojaške zgodovine v Pivki in lepo zaključili sončno popoldne. Naslednji dan smo prejeli sporočilo njihove predsednice Ivanke Kumelj, ki je napisala: »Prisrčna hvala tovarišem iz Ilirske Bistrice, predvsem predsedniku Stanislavu Zveru, Karmen Ličan in Ivanu Počkaju. Z velikim

zanimanjem smo si ogledali Partizansko bolnico Zalesje in spominsko sobo z razstavljenimi predmeti iz omenjene bolnice. Velika hvala tudi mladeniču, ki nam je orisal košček zgodovine, na katero smo ponosni in zaradi katere smo to, kar smo. Hvala vsem!« ●

Stanislav Zver

»4. BRKINSKA TOMOSJADA«

Na Pregarjah smo 24. avgusta 2019 uspešno izpeljali že »4. Brkinsko tomosjado«. Ljubiteljem Tomosov s Pregarij in okoliških vasi so se letos pridružili tudi motoristi iz drugih delov Slovenije in Hrvaške.

Med sedemdesetimi udeleženci je bila najmočnejša dvajsetčlanska ekipa motoristov iz *Tomos kluba Obala*.

postojanka pred ciljem. Druženje smo zaključili z večerjo na Pregarjah, kjer smo že načrtovali traso za 5. Brkinsko

tomosjado. Ljubitelji Tomosov s Pregarij bomo letošnjo sezono zaključili 12. oktobra v Kopru, družbo pa nam bo delal *Tomos klub Obala*.

Ob zaključku se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nas sprejeli in pogostili, nas bodrili ob progi in kakorkoli sodelovali pri izvedbi 4. Brkinske tomosjade. ●

Organizatorja
Matjaž in Aljaž

Vse motoriste smo pred odhodom na krožno vožnjo opremili s spominskimi tablicami, boni in manjšim prigrizkom. S Pregarij smo se peljali čez Obrov do Penziona Patrik v Hrušici in nato naprej do Staroda, Pavlice in Dolenjskega potoka. Na poti ni šlo brez okvar in hitrih servisov, pri čemer nam je pomagala spremljevalna ekipa s kombijem. Po kosilu v Dolenjskem potoku smo panoramsko vožnjo nadaljevali proti Jelšanam, Novokračinam in Zabičam, kjer smo se bežno srečali z udeleženci *Traktorjade*. S Tomosi najrazličnejših vrst in starosti smo se zapeljali čez Plac do Mateta, kjer je bila še zadnja

POKLON BOGATI BUKOVŠKI GLASBENI TRADICIJI

Kulturna družinsko-etnološka prireditev je drugo septembrsko soboto v Veliki dvorano Doma na Vidmu pritegnila veliko število obiskovalcev. Ti so si v pol drugo uro trajajočem koncertu ogledali nastope izvrstnih domačih glasbenikov, ki izhajajo ali so sorodstveno povezani z Veliko in Malo Bukovico.

Ideja za koncert z imenom *Stara žlahta* je več let zorela v mislih Danila Primca - Jrničovega, ki je uvidel, da ni glasbene prireditve ali dogodka na Bistriškem, kjer ne bi nastopal vsaj en Madrgočev. S pomočjo svojih bližnjih in družine Volk se mu je velika želja le izpolnila, saj so vsi nastopajoči na koncertu *Stara žlahta* izhajali iz družine Mikuletič - od Malnarjovih z Velike Bukovice do njihovih prvih bratrancev z Male Bukovice. Veja z Velike Bukovice so bili gospodar Frane in njegovi bratje in sestre: Tone, Pavle, Marija in Karlina; malobukovško vejo pa sta predstavljala Gustl in Frane Mikuletič Nan'ngov, ki je s 97 leti najstarejši še živeči član družine in je koncert spremljal iz dvorane. Vsa stara žlahta Madrgočevih ima glasbo v svojih genih, glasbena žilica iz Malna pa se je dedovala po ženski liniji. Prišla naj bi iz Slop, kjer so živeli in igrali slavni *Sloparski godci*, ki so nastopali celo pred cesarjem Francem Jožefom. Tako imenovano »pleh bando« so sestavljali bratje Poč-

kaj, ki so se nato iz Slop poročali naokrog in ena od Malnarjevih nevest naj bi bila prav iz te rodbine.

Program, ki ga je povezoval prekaljeni radijski voditelj Gregor Budal, se je pričel s prikazom vaškega plesa, ki se je na vasi odvijal enkrat ali dvakrat mesečno na spontano pobudo mladih. Ti so katerega od vaških godcev, ki je na sobotno popoldne posedal pred hišo, prosili, če bi jim lahko kaj zaigral za kratek čas in zabavo. Če je bil za, so mladi organizatorji hitro našli primerno lopo, jo ometli in pripravili ples za staro in mlado, ki so ga na koncertu uspešno ponazorili godci iz družine Volk. Nato sta v kvartetu zapela Gregor in Romeo, ki sta se jima pridružila bratranec Danilo iz Jablanice in bratranec

Danilo Jrničov. Skupaj so zapeli pesem, ki so jo včasih prepevali na Veliki Bukovici. Danilova sestra Albina je posebej za to priložnost spesnila pesem o spominih na otroštvo in življenje v mlinu,

ki jo je prebrala občinstvu in bila zanjo nagrajena z gromkim aplavzom.

Po recitaciji sta oder zavzela Jrničova bratranca – bobnar Jernej Brvar in harmonikar Matija Primc ter Gustlov pravnuk Andraž Tomšič, ki se v igranju baritona izpopolnjuje v glasbeni šoli pri Matjažu Sernelu. Eva Vatovec, vnukinja Vinka Jrničovga, je publiki na klavirju zaigrala zimzeleno uspešnico skupine *Pepel in kri Dan ljubezni*. Z *Valčkom z nasmeškom* se je predstavil kitarist Jan Valenčič, pravnuk Mile Jablanske, ki je lani na mednarodnem tekmovanju v Italiji osvojil 1. mesto in bil absolutni zmagovalec v svoji kategoriji, letos pa je v Balah na Hrvaškem zasedel 2. mesto. Lovrenc Primc rad zapoje in poprime za harmoniko in klavir. Pred dvema letoma je postal tudi državni prvak na diatonični harmoniki. Bil je član *Ansambla Mlad*, še vedno pa igra v *Mladinskem bendu Župnije Ilirska Bistrica*. Vnuk po-

kojne Danilo ve sestre Marije z Zemon-ske Vage je s Flisarjevo *Tam, kjer sem doma* odlično predstavil bistvo večera - dom in družinske vezi.

Poleg izbranih domačih napevov je občinstvo lahko prisluhnilo tudi indijski himni, ki sta jo izvedla Vidal Dabholkar in njegov oče Atiš. Vidal je pravnuk Pavleta Mikuletiča, ki se je priženil v Dolnjo Bitnjo k Hramarjevim. Atiš Dabholkar je priznan indijski znanstvenik, ki bo novembra prevzel vodenje Mednarodnega središča za teoretično fiziko v Trstu, kjer je trenutno zaposlen kot vodja Oddelka za visoko energijo, kozmologijo in astrofiziko, obenem pa je tudi velik ljubitelj glasbe, ki so ga uvrstili med nastopajoče, čeprav ni v krvnem sorodstvu s »staro žlahto«.

Na oder je nato stopil idejni vodja večera Danilo Primc Jrničov, ki poje pri *Vasovalcih*. Z ubranim petjem ljudskih pesmi so tudi tokrat prepričali domačo publiko, ki jim je namenila dolg aplavz. Trobentač Tomaž Primc, vnuk Toneta Primca - Jrničovega, harmonikar Jan Mikuletič z Male Bukovice, vnuk Frane-ta Nan'nga, kitarist Gregor Volk, vnuk pokojnega Slavka Žvirbouga, baritonist Borut Tomšič, vnuk pokojnega Gustla Mikuletiča in klarinetist oziroma voditelj prireditve Gregor Budal so se predstavili kot priložnostni kvintet v družbi basista Erika Čeboklija, pravnuka Pavleta Mikuletiča.

Potem ko so zbrani prisluhnili posnetku nepogrešljivega bukovškega harmonikarja Viktorja Mikuletiča, ki je bil sin ljudskega godca Toneta Mikuletiča, se je na ta žlahten večer muzikalnih sorodnikov gledalcem predstavil Tonetov vnuk Matjaž Mikuletič, ki je glasbeno pot pričel doma s harmonijem, nadaljeval s harmoniko in klavirjem ter se proti koncu osnovne šole odločil za pozavno, ki jo je študiral v Gradcu. Matjaž Mikuletič je od leta 1999 zaposlen v *Big Bandu RTV Slovenija*, kjer poleg solističnih vlog v orkestru ustvarja tudi kot avtor, aranžer in dirigent, pedagoškemu delu pa se posveča na Glasbeni akademiji v Beogradu. V družbi prej omenjenih harmonikarja Jana Mikuletiča, kitarista

Gregorja Volka in Erika Čeboklija, ki je profesionalni bas kitarist in studijski glasbenik z diplomom iz kontrabasa in glasbene pedagogike, se je izvrstni zasedbi pridružil še bobnar Rok Mikuletič, vnuk Franeta Nan'nga z Male Bukovce. V združeni zasedbi so zaigrali skladbo Matjaža Mikuletiča *Memory* in pesem Gregorja Volka z naslovom *Dvorišča*.

Za zaključek edinstvenega večera so se na oder povzpeli vsi nastopajoči in v en glas z občinstvom zapeli:

Oj, kje je deželica,
kjer sem jaz rojen bil,
rojen bil?

Tam je slovenska domovina,
mili kraj.

Oj, kje je moja zibelka, zibelka,
kjer so me zibali,
oj, ziba zibali?

Tam je slovenska domovina,
mili kraj.

Oj, kje je moja ljubica,
ljubi ljubica,
ki me je ljubila,
lju-bi, ljubila?

Tam je slovenska domovina,
mili kraj.

PETI TRAKTOR ZBOR V ZABIČAH

Predzadnjo soboto v avgustu so vse poti vodile v Zabiče, saj je tam potekala že peta »Traktoriada«, ki je na Mlake privabila veliko število ljubiteljev traktorjev in druge kmetijske mehanizacije.

V Kočaniji se vsako leto zbere več obiskovalcev, ki na ogled postavijo svoje traktorje in motokultivatorje. Kot so ponosno povedali organizatorji iz *Mladinskega kluba Gotnik Zabiče*, so letos prestopili čarobno mejo stotih udeležencev. Največ je bilo domačinov iz Kočanije in ostalih vasi v občini, nekaj pa se jih je pripeljalo tudi s Krasa in Goriške regije.

Vozniki starejših traktorjev in njihovih modernih različic so z okrašenimi vozovi in prikolicami v spremstvu pisane družbe razposajenih godcev že v zgodnjem popoldnevu zasedli svoja parkirna mesta. Traktoristom so se pridružili tudi njihovi prijatelji na motokultivatorjih s prikolicami in na ogled postavili svoje stroje in ostalo kmetijsko mehanizacijo.

Božji blagoslov za varno in dobro delo je voznikom in njihovim strojem podelil podgrajski župnik Peter Pipan, nato pa so se udeleženci v koloni odpeljali na težko pričakovano panoramsko vožnjo. Iz Zabič so se napotili proti bližnjim Podgrajam, nato pa dalje proti Kuteževemu in se odpeljali vse do Trpčan, kjer je bil načrtovan postanek. V Baru Kočanija so se okrepčali z jedačo in pi-

jačo ter se zavrteli ob zvokih domačega priložnostnega ansambla. Po prijetnem postanku je napočil čas vrnitve na izhodiščno mesto.

Na Mlakah vsako leto zadiši po domačem golažu in tudi letos je za kuhalnico poprijelo kar enajst ekip, ki so s svojimi kulinaricnimi sposobnostmi navdušili vse zbrane. Najboljši golaž so pripravili *Veterani*, drugo mesto sta zasedla *Najjača ribiča*, ekipa *Liščice* z druge strani meje pa je osvojila tretje mesto. Vsi obiskovalci in udeleženci so se lahko preizkusili v različnih spretnostnih igrah in se zvečer zavrteli ob zvokih *Ansambla Snežnik*.

Organizatorji so nam zaupali, da za naslednje leto pripravljajo še pestrejši program, ki bo v njihove kraje privabil še večje število obiskovalcev. ●

SREČANJE LETNIKA 1969 IZ OŠ RUDOLFA UKOVIČA PODGRAD

V soboto, 21. septembra 2019, smo se v prijetnem ambientu Gostilne Erna v Račicah ponovno srečali učenci letnika 1969 Osnovne šole Rudolfa Ukoviča iz Podgrada, in sicer letos s prav posebno obletnico ali natančneje kar z dvema, saj mineva natanko petintrideset let, odkar smo zapustili osnovnošolske klopi, poleg tega pa smo ali še bomo letos vsi dopolnili okroglih 50 let.

Že pred petimi leti smo sklenili, da se bomo vsakih pet let dobili in tega dogovora se sedaj tudi držimo. Čeprav se vsi srečanja niso mogli udeležiti, smo se zbrani lepo zabavali. Obujali smo spomine na otroška in mladostniška leta, na učitelje, kuharice in druge. Nasmejali smo se ob spominih na vse dogodivščine, norčije in izlete, ki smo jih preživeli skupaj. Spomnili smo se tudi našega sošolca, žal že pokojnega Ivka Božiča iz Sabonj, ki nas je vedno znal nasmejati in povedati kakšno šalo.

Ker imamo v naših vrstah tudi glasbenike, je bila zabava zagotovljena. Ko je Edvard Petrač poprijel za kitaro in Peter Prosen raztegnil meh svoje harmonike, je ob dobri glasbi čas kar prehitro mine-

val. Za konec prijetnega druženja smo se posladkali s torto, ki je bila okrašena v stilu naših dveh obletnic.

Srečanje letnika 1969 je vsekakor uspelo, zdaj pa v upanju na ponovno snidenje čez pet let kličemo nasvidenje! ●

Martina Boštjančič

OTROCI NEKEGA DRUGEGA ČASA

*Grenkobo časov težkih
nežnega otroštva
prijateljstvo blažilo je,
bližina in toplota
naših src,
v Št. Petru na Krasu,
v nekem drugem času.*

»To je vodilo in osrednja misel današnjega dne« je na srečanju nekdanjih gojencev – žrtev vojne v Slovenski vasi, na prvo julijsko soboto poudaril pobudnik in soorganizator srečanja Ernest Margon, častni občan Občine Pivka in predsednik Društva za krajevno zgodovino Lipa Pivka.

Po koncu druge svetovne vojne in osvoboditvi leta 1945 je v naših krajih, tako kot drugod po državi, ostalo veliko otrok žrtev vojne in njenih posledic. Tedanja oblast je dobro poskrbela zanje, saj so humanitarne organizacije, zlasti Rdeči križ Slovenije, poiskale optimalne možnosti nastanitve in oskrbe. Ena od možnosti se je ponudila v Št. Petru na Krasu, sedanji Pivki, in sicer v izpraznjeni Windischgreatzovi vili, poimenovani Mladinski dom Toneta

Tomšiča. Kar sto dvaindvajset malčkov je bilo tam oskrbljenih do leta 1950, ko je vilo za svoje potrebe prevzelo tedanje podjetje Javor Pivka. Otroci so bili, kot pravijo preživeli, razseljeni po vsej Sloveniji – eni v Dutovlje, drugi v Dobrno in druge kraje.

V lepem okolju Muzeja presihajočih jezer se je zbralo šestnajst nekdanjih gojencev, ali kot so si sami rekli – stanovalcev vile. Vidno ganjen župan Občine Pivka Robert Smrdelj jim je izrekel

dobrodošlico, pohvalil namen srečanja in jim zaželel, da to srečanje ne bi bilo zadnje.

Ganljivo je bilo obujanje spominov in vživljanje v tedanje čase Pavle Cotič iz Nove Gorice, Silvana Vidriha iz Šempetra pri Novi Gorici, Ade Bačan iz Ajdovščine, Cvetka Velikonja iz Preserij pri Ljubljani, Ivana Vidmarja iz Postojne, Valterja Moljka iz Hrastnika in pričevanja Erne Volk in Franca Gombača iz naše občine. Vsi po vrsti so poudarili, da jim je bilo takrat lepo, saj so zanje dobro poskrbeli, jih ocedili, preoblekli, zdravstveno oskrbeli, in kar je najpomembnejše, bili do njih človeški. S hvaležnostjo so se spomnili ravnateljice Pepce Rutar, vzgojitelja Franca Smrdelja, vzgojiteljice Mije Mršnik, naše rojakinje, pa tudi kuharice in skrbnice Soče ter drugih. Kronist in ljubiteljski zgodovinar Vladimir Grželj iz Hrpelj je v osnutku bodočega zbornika *Otroci, vojne sirote ali junaki nekega časa* objavil pričevanja posameznikov, in kar je še posebej pomembno, sestavil seznam gojencev in zaposlenih v domu. Hvaležni smo mu in mu še enkrat izrekamo zahvalo in pohvalo.

Po prijetnem druženju, ki so jim ga popestrili mladi glasbeniki, so si vsi zbrani ogledali Muzej presihajočih jezer in obiskali svoje nekdanje zatočišče. ●

FG

AKTIVNI ZŠAM ILIRSKA BISTRICA

Združenje šoferjev in avtomekanikov iz Ilirske Bistrice je bilo v letošnjem letu zelo zaposleno. Po uspešno izpeljanem občnem zboru so člani društva sodelovali pri opravljanju kolesarskih izpitov, še posebej pa so pripomogli k upoštevanju prometnih predpisov v prvih šolskih dneh.

OBČNI ZBOR

Občni zbor ZŠAM Ilirska Bistrica se je odvijal 16. februarja 2019 v Gasilskem domu Ilirska Bistrica. Srečanja se je udeležilo 46 članov in gosti iz ostalih združenj Notranjsko-primorske regije: Logatec, Vrhnika, Cerknica, Postojna in Idrija. Predsednik ZŠAM Ilirska Bistrica Franc Pugelj je lepo pozdravil vse bistriške članice in člane ter predsednike ostalih združenj Notranjsko-primorske regije in se jim zahvalil za udeležbo na občnem zboru. V letnem poročilu je predstavil delovanje združenja v letu 2018 in se zahvalil bistriškemu županu Emilu Rojcu za vso pomoč, ki jo je občina naklonila zvezi. Obenem se je zahvalil sponzorju za pomoč pri pripravi pogostitve za občni zbor. V nadaljevanju je izpostavil načrt za leto 2019, ki je bil vsebinsko zelo pester. Za leto 2020 pa je obljubil, da bodo v ZŠAM Ilirska Bistrica organizirali povorko vseh motoriziranih vozil po bistriškem mestnem jedru. Občni zbor so s kulturnimi točkami obogatili učenci Osnovne šole Dragotina Ketteja in nadarjeni mladi harmonikarji.

OPRAVLJANJE KOLESARSKEGA IZPITA

27. aprila 2019 so v Jelšanah kolesarski izpit opravljali učenci iz vseh osnovnih šol v občini.

Člani ZŠAM Ilirska Bistrica so se kolesarskega izpita udeležili kot izpitna komisija na terenu.

Predsednik ZŠAM Ilirska Bistrica Franc Pugelj, predsednik uniformirancev Bernard Oblak, člana Marjan Logar in Rajko Kožar so ocenjevali vožnje mladih kolesarjev, ki so kolesarili

po vaški cesti in križiščih v Jelšanah in uspešno opravili zadane naloge.

PRVI ŠOLSKI DNEVI

Kot vsako leto doslej smo se tudi letos udeležili varovanja šolskih otrok v prvih dneh septembra. Odziv članov je bil številčen, saj se nas je na terenu zbralo kar 17. Varovali smo učence obeh bistriških osnovnih šol in osnovnošolce v Podgradu, Knežaku, Kuteževem Jelšanah in na Pregarjah. Vse udeležence v prometu smo opozarjali, kako pravilno ravnati v prometu. Ugotovili smo, da največ prekrškov naredijo starši, ko nepravilno prečkajo cesto, otroke vozijo v avtomobilu na prvih sedežih in parkirajo na prehodu za pešce, ali kjer je to prepovedano. Naše delo je bilo ocenjeno kot zelo uspešno in veliko staršev se nam je zahvalilo za dobronamerna opozorila. Pozitiven odziv udeležencev v prometu je velika spodbuda, da bomo naše delo še naprej opravljali vestno in z veseljem.

Veseli bomo novih članov, zato lepo vabljeni k vpisu v naše združenje!

Za vse informacije smo dosegljivi na telefonski številki 041 562 769 (Franc). ●

ZŠAM Ilirska Bistrica

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHNIKOV OBISKALO RAJSKE BRIONE

Člani ZŠAM Ilirska Bistrica smo se odločili, da si znova ogledamo lepote Naravnega parka Brioni in skušamo obuditi spomin na to, kako je otočje izgledalo zadnjič, ko smo ga obiskali. Otok nas je znova navdušil s svojo lepoto, dostopnostjo in občutkom, da se je tam ustavil čas.

Trideset članov združenja se je odločilo, da si ogledajo ponos nekdanje skupne države – otočje Brioni. Ob 7.30 smo se podali na slabi dve uri dolgo pot do Fažane. Po nakupu vstopnic smo se vkrkali na ladjo, ki je 3,5 km dolgo razdaljo med Fažano in Velikim Brionom premagala v četrto ure. V pristanišču nas je pričakala prijazna vodička, ki nam je veliko povedala o zgodovini tega čarobnega otočja. Vkrkali smo se na turistični vlakec in naša avantura se je pričela. Avtohtone rastline, dobro ohranjena mediteranska makija in livade, kjer brezskrbno tekajo jeleni in mufloni, so res edinstveno doživetje, ki mu ni para. V uvali Verige smo

si ogledali ostanke rimske vile, v Safari parku pa smo videli zebre, somalijske ovce, indijansko govedo in lamo ter se od blizu srečali z legendarno slonico Lanko, s katero se je zelo rad fotografiral Josip Broz Tito. Nedaleč stran pa smo v posebnem bazenu pozdravili še mogočno želvo. Safari park z otokom Vango v ozadju je postal idilično ozadje za gasilsko fotografijo vseh udeležencev. Po prihodu na izhodiščno točko smo si ogledali gotsko cerkvico iz 15. stoletja, ki v svoji notranjosti skriva replike zanimivih fresk, in kapelo s fotografijami spomenikov Jožeta Plečnika na Hrvaškem ter poslopij, ki so žal ostala zgolj

pri načrtih. Posebna paša za oči je bil Cadillac iz leta 1953, v katerem so se vozile filmske zvezde, kot so: Sophia Loren, Liz Taylor in Gina Lollobrigida, ki je parkiran pred muzejem, v katerem kraljeta fotografska razstava *Tito na Brionih* in razstava prepariranih živali.

Idilični gozdički in prostrana golf igrišča kar vabijo na sprehod. Posamezni kolesarji in vozniki električnih golf vozil ne morejo zmotiti posebne tišine, ki vlada na tem otoku. Brioni resnično ponujajo odmik od vsakdanjika, polnega gneče, skrbi in stresnih trenutkov ter obiskovalcem nudijo neverjeten mir in občutek svobode, zato smo sklenili, da se bomo zagotovo še vrnili.

Po povratku v Fažano smo se odpravili na kosilo v Žminj, nato pa nas je pot zanesla še v zanimivo vasico Svetvinčnat, ki leži na pol poti med Pazinom in Puljem, kjer smo si ogledali njihov grad. Na livadi sredi vasi smo si lahko ogledali izbor najlepše kože v Istri in poskusili odličen kozji sir ter ostale domače dobrote iz bogate sejemske ponudbe.

Na poti domov smo se ustavili še na *Stari pošti*, kjer smo se prepustili zvokom harmonike, petju in plesu ter tako zaključili lep dan. ●

ZŠAM Ilirska Bistrica

DELOVNO V JESEN PO ŽIVAHNEM POLETJU

Poletna dejavnost Društva invalidov Ilirska Bistrica je bila živahna, saj smo izpeljali pester program aktivnosti, v katerem ni manjkalo različnih dogodkov.

V juniju smo v počastitev občinskega praznika in dneva državnosti že dvaindvajsetič organizirali meddruštveno športno srečanje v balinanju, na katerem je sodelovalo kar 21 ekip iz društev invalidov Piran, Izola, Koper, Sežana, Pivka, Postojna, Cerknica, Logatec, Vrhnika, Žiri in iz domačega društva.

V juliju smo vabili na Pavlico, in sicer na tradicionalni piknik, ki se ga je udeležilo večje število članov. V avgustu smo že

dvajsetič obiskali Sv. Višarje, ki so pravi biser naravne lepote in že od 16. stoletja znana romarska pot, popoldanski čas pa je bil namenjen ogledu Škofje Loke.

V poletnem času so se naši balinarji in balinarke udeležili vseh balinarskih turnirjev sorodnih društev in obogatili društvene prostore s številnimi pokali. Večje število članov je v tem času koristilo rehabilitacijski program v zdraviliščih in na morju.

V začetku septembra so nas sončni dnevi zvalili v Goriška Brda. Tu nas je očaral pisan gričevnat svet, posejan z vasicami, obdanimi s sadovnjaki in vinogradi, ki se polagoma spuščajo v Furlansko nižino. Ogledali smo si veliko zanimivih krajev, med njimi Medano, rojstni kraj pesnika Gradnika, vilo Vipolže in srednjeveško mesto Šmartno s cerkvijo sv. Martina, kjer smo občudovali mojstrske poslikave slikarja Toneta Kralja. Pot smo

nadaljevali v Dobrovo – središče briškega vinorodnega okoliša, si tam ogledali največjo vinsko klet v Sloveniji in v bližini še renesančni grad iz začetka 17. stoletja s stalno razstavo slikarja Zorana Mušiča. Kosilo nas je pričakalo v Gonjčah, ki se ponaša z razglednim stolpom, od koder je najlepši razgled na Brda in okolico. Še prej smo imeli voden panoramski ogled Gorice, kostnice na Oslavju in Števerjana. Življenje, delo in običaje Bricev je na poti slikovito predstavila izkušena vodička.

Pred nami je že jesen, v katero bomo vkorakali s pestro paleto različnih aktivnosti. Že sedaj vabimo na zanimiva strokovna predavanja s področja zdravja, ki se bodo odvijala v septembru in oktobru. V oktobru se bomo srečali na pohodu za zdravje, pričeli bomo z rekreativno telovadbo in izpeljali delavnico ročnih spretnosti. V novembru se bomo družili na martinovanju in pripravili darila za naše nemočne invalide, ki jih vedno obiščemo ob koncu leta, veseli december pa bo namenjen obeležju mednarodnega dneva invalidov, srečanju s fanti in dekleti iz VDC, Enota Ilirska Bistrica, in prednovoletnemu družabnemu srečanju članstva.

Tudi za naprej imamo še veliko načrtov, saj bomo v začetku prihodnjega leta obeležili 35-letnico delovanja društva. ●

Jožica Žibert

OBISK SLADKORNIH BOLNIKOV IZ SLOVENJ GRADCA

Tesno sodelovanje med Društvom diabetikov Ilirska Bistrica in Slovenj Gradec sta Stane Oblak iz Slovenj Gradca in Ivan Bergoč iz Ilirske Bistrice stkala že leta 2006. Od takrat se društvi srečujeta enkrat letno, in sicer enkrat v Slovenj Gradcu in enkrat v Bistrici.

Letos je bilo za organizacijo na vrsti *Društvo diabetikov Ilirska Bistrica*. Obe društvi se ob takšni priložnosti potrudita, da se gosti čim lepše in prijetno počutijo. Naj na tem mestu poudarimo, da je sladkorna bolezen neozdravljiva in od posameznika terja precej odrekovanja in discipline. Sproščujoče počutje in nova doživetja sta zagotovo samo dva od faktorjev, ki pripomoreta k boljšemu počutju in premagovanju

sladkorne bolezni. To sta tudi dve vodili, ki se jih zavedata obe društvi.

Prijatelje iz Slovenj Gradca smo 21. avgusta pričakali v Kosezah na balinišču. Sledilo je skromno okrepčilo, ki so se ga gosti po dolgi vožnji zares razveselili. Med seboj smo malo pokramljali, nato pa smo jih seznanili z informacijami o načrtovanih aktivnostih za tisti dan. Razdelili smo se v dve skupini, in

sicer v skupino, ki zmore večji fizični napor, in skupino, ki je sposobna opraviti krajšo pot. Prvo skupino sta Jože Kalčič in Andreja Rebec popeljala do Črnih njiv, od tam pa po Srčkovi poti na Ahec in nazaj. Čeprav smo se v vročem in soparnem dnevu kar pošteno spotili, sta nas prijeten vetrič in senca na vrhu Ahca lepo ohladila, tako da se nam je bilo kar težko vrniti.

Za tiste, ki jim je bila ta pot prenaporna, smo pripravili krajši pohod, ki se je začel pri izviru Bistrice, nato pa se nadaljeval ob Bistrici, do Placa, po Cankarjevi ulici, mimo sodišča, občinske stavbe in skozi botanični park do železniške postaje. Povsod so bile kratke obrazložitve vidnega in doživetega. V parku so bili pohodniki zelo navdušeni nad jezercem in naravno pitno vodo izpod Snežnika, pa tudi nad znamenito lokomotivo Breda.

Zaključek srečanja je bil zopet na balinišču v Kosezah, kjer sta Edo in Vojko poskrbela, da gostje niso odšli domov lačni. Ob koncu srečanja je sledila zahvala gostov za lepo preživet dan in povabilo na srečanje v Slovenj Gradcu, po odhodu gostov pa se je predsednica diabetikov zahvalila še vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri organizaciji srečanja.

Naj za zaključek povemo, da se obe društvi vedno potrudita, da svojim gostom ob takšnih priložnostih pokažeta in jih seznanita s posebnostmi in znamenitostmi domačega kraja, s čimer poskrbita tudi za promocijo kraja. ●

Vilko Grlj

MOJKINO		26. OKTOBER DOM NA VIDMU	
16:00		18:30	
TAČKE NA PATRULJI		ZLOHOTNICA: VLADARICA ZLA	
17:00		20:30	
GREM Z VLAKOM		MALI JETI	
		JOKER	
Vstopnice na www.mojkino.si in pri blagajni dvorane uro pred vsako predstavo.			

VGC DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

DEJAVNOSTI V MESECU OKTOBRU 2019

Poletje je za sabo trdno zapahnilo vrata, a nič zato, saj nam jih je na stežaj odprla jesen. Daje nam priložnost, da se razbarvamo v ognjevite krošnje dreves in poslušamo šelestenje vetra, pesem, ki ji lahko ritem daje bitje našega srca. To je čas za globlji in lahkotnejši dih v tempu matere zemlje, lahko pa je tudi čas za aktivnosti, ki bodo dvigovale vibracije, razpoloženje, tako in drugače krepile našo osebnost in širile naše kompetence. Večgeneracijski center se trudi ponujati vsebine, ki bi vam pri tem pomagale. Izkoristite priložnosti, morda vam bo katera izmed njih spremenila življenje.

Vsak ponedeljek 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI , predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič
10.00–11.00 v Domu starejših občanov	NA KRILIH BESED , branje za bogatenje človeka, izvajalka Jerica Strle
17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV , poteka v dveh skupinah, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE , facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
Vsak torek 9.00–11.00 na Kresnički, Prešernova 25a	KUHANJE KOT ZABAVA , sodelovanje z VDC-jem, kontaktna oseba Jerica Strle, tel. št. 041 484 937
9.00–10.30 v VGC Dom na Vidmu	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE , tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
Vsako sredo 9.30–11.00 v VGC Dom na Vidmu	SLOVENŠČINA ZA TUJCE , izvajalka Jerica Strle
16.00–17.30 na OŠ Antona Žnidaršiča	RAČUNALNIŠKI TEČAJI , izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

Vsako prvo sredo v mesecu od 18.00 dalje	MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE , dodatne informacije na tel. št. 031 781 461, Martina Zorza, zaželen je prostovoljni prispevek.
Četrtek 10.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	RAČUNALNIŠKI TEČAJ ZA ZAČETNIKE ena na ena, predhodni dogovor z Jerico Strle na tel. št. 041 484 937
Vsak četrty četrtek v mesecu od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	DRUŠTVO INCA , informacije o vsebini in delovanju društva na tel. št. 05 62 73 824, Diana Pelosa ali drustvo.inca-oso@siol.net
Vsak petek 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
10.00–11.00 V Domu starejših občanov	KDOR POJE, SLABO NE MISLI , sodelovanje z zborom v DSO, vabljeni ljubitelji ljudskega načina petja. Kontakt Jerica Strle, tel. št. 041 484 937
od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE , energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na tel. št. 05 71 12 300 ali 05 71 41 361
Vsak tretji petek 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH , Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti.

PREDSTAVITEV POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V OKTOBRU

1. DELAVNICA ZA SAMOPOMOČ: »TUDI VI SE LAHKO PRERODITE« Torek, 8. 10. 2019, ob 19.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Povezovali se bomo s korenko čakro in z energijami, ki podpirajo zdravje in služenje denarja z delom. Čakri sta povezani s trtico, zobmi, imunsko odpornostjo itd. Naučili se bomo osvobajati blokad in krepiti povezanost z meditacijo, afirmacijami in fizičnimi vajami. Hvaležni za prostovoljne prispevke. Izvajalka in prijave: Jožica Ramšak

2. »ZA DOBRO POČUTJE IN IZGLED POMAGAJMO CELICAM V NAŠEM TELESU«

Četrtek, 17. 10. 2019, ob 19.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

Oktober bomo govorili o srcu, ki je motor našega telesa in hkrati najpomembnejša mišica, na katero vplivajo stres, čustva, prehrana, ... Predstavili vam bomo nekaj rešitev za fizično podporo in sproščanje miselnih ter čustvenih blokad. Pridružite se nam od 18.30 dalje, preizkusite delovanje izdelkov *Neolife* in sodelujte v žrebanju!

Izvajalka in prijave: Jožica Ramšak, tel. 041 289 632

3. CELODNEVNE IZKUSTVENE DELAVNICE

Sobota, 19. 10. 2019, in glede na zanimanje nedelja, 20. 10. 2019, od 9.00 do 17.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Oktohrska energija je energija Urana. Izraža kvalitete, kot so hitrost in nepričakovanost, super um, tehnologija in ezoterika. Planet odlikujejo tudi radovednost, raziskovalni um, iznajdljivost in originalnost. Ob prijavi sporočite vaše rojstne podatke in uro rojstva, da preverimo, v kateri hiši in v katerem znamenju je vaš Mars.

Prijave in dodatne informacije na 041 289 632, Jožica Ramšak

4. TEČAJ RAČUNALNIŠTVA

Pričetek v oktobru, vsako sredo od 16.00 do 17.30 na OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica

Pričenjamo z novim krogom računalniških tečajev za vse, ki potrebujejo digitalna znanja. Udeleženci se učijo oblikovanja besedil (word), pisanja besedil, njihovega urejanja (velikost pisave, barva besedila, ustvarjanje seznamov) in shranjevanja ter vstavljanja tekstov in slik.

Izvajalec: Marjan Uljančič

5. SLOVENSKA PRETEKLOST V LJUDSKI PRIPOVEDI IN PESMI

Sreda, 9. 10. 2019, ob 18.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

Naš narod hrani več kot deset tisoč ljudskih pripovedi, iz katerih lahko sestavimo ljudsko kroniko, ki pa je marsikdaj drugačna od tiste, »ki jo je minister Gregor velel zapisati«. Občutljiva ljudska tehtnica nezmotljivo tehtja, kaj je dobro in kaj zlo.

Bajna bitja so se dolga stoletja vmešavala v življenje naše vasi. Naš dedje so se spraševali: »Le kdo je zgradil tako visoke gore? Velikani!« Mnogo naših jezer so oblikovale vile ali povodni možje; skrivnostna bitja so živela v gozdu blizu vasi, v gorski votlini in v duplu drevesa.

Ljudske pripovedi so se pojavile kot odziv na zgodovinske dogodke in v njih se je ohranilo svojo resnico o graščakih, kmečkih puntih, turških vpadih. Najbolj temna obdobja

zgodovine so nam dala najsvetlejšje ljudske junake – Petra Klepca, Miklovo Zalo, kralja Matjaža. Rdeča nit vseh ljudskih pripovedi je resnica, ki je lahko skrita v sporočilih, naukih, verovanjih, željah in drugod.

Prepevanje domačih ljudskih pesmi v veselju in žalosti, ob vsakdanjem delu in ob prazniku, v vojni in miru. Ob predavanju bomo tudi mi prepevali najbolj priljubljene slovenske ljudske pesmi. V predavanju bodo, kjer bo le mogoče, vključeni tudi naši kraji.

Izvajalka: Dušica Kunaver

6. TAPKANJE – EFT METODA

Ponedeljek, 18. 11. 2019, ob 9.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V novembru vabimo na delavnice, kjer spoznavamo uporabo metode EFT, ki pomaga pri razreševanju neprijetnih čustvenih in s tem povezanih telesnih težav. Pomaga tudi pri doseganju željenih ciljev in preseganju s tem povezanih težav. Srečanja bodo potekala vsak tretji ponedeljek v mesecu. Vabljeni!

Izvajalka in informacije: Darija Adam (adam.darija@gmail.com)

7. DELAVNICE RISANJA

Ponedeljek, 4. 11. 2019, ob 9.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V mesecu novembru se bomo pod mentorstvom akademskega slikarja Erika Dolgana posvetili študiji glave po vzoru delavnic Narodne galerije v Pragi. Vabljeni začetniki in tisti, ki bi svoje znanje radi nadgradili. Majhna skupina udeležencev namreč omogoča individualno delo mentorja z vsakim udeležencem posebej. Za material je poskrbljeno.

Izvajalec: Erik Dolgan ●

Zasebni zavod Moja pot
psihoterapija in svetovanje

SREČANJA ZA LJUDI, KI SO DOŽIVELI IZGUBO

Vabimo vas, da se nam pridružite na srečanjih, ki so namenjena žalovanju, predelovanju žalosti, pogovoru o izgubi in bolečini, ki jo čutite ob tem. Mogoče vam bo lažje, če se boste o tem pogovorili z ljudmi, ki imajo podobno izkušnjo izgube kot vi.

Srečevali se bomo vsak prvi četrtek v mesecu ob 19. uri v prostorih *Zavoda Moja pot*, Šercerjeva 18, Ilirska Bistrica.

Srečanja so brezplačna.

Še enkrat vljudno vabljeni!

Kontaktne osebe:

Jerica: 040 835 678, penkoj@gmail.com

Judita: 041 707 602, judita.dso@gmail.com

DO ZDRAVJA S SKUPNIMI MOČMI

ZD Ilirska Bistrica in VGC Točka moči Dom na Vidmu Ilirska Bistrica vas v mesecu oktobru vabita, da nas obiščete v Domu na Vidmu. V soboto, 26. 10. 2019, vam bomo med 8. in 13. uro skozi različne predstavitve in delavnice prikazali delo služb v zdravstvenem domu in dejavnosti VGC-ja.

Lahko se boste udeležili meritev krvnega sladkorja, krvnega tlaka, gleženjskega indeksa, spirometrije ... Ker je zdrava ustna votlina z zdravimi zobmi ogledalo splošnega zdravja, bomo izvedli demonstracijo tehnike pravilnega čiščenja zob in uporabo zobnih pripomočkov za ustno higieno.

S pomočjo modela dojk vam bomo prikazali postopek pravičnega samopregledovanja dojk in vas seznanili s presejalnimi programi *Svit*, *Dora* in *Zora*, vzporedno pa bomo tudi izvajali 6-minutni test hoje, s katerim boste lahko preverili svojo telesno zmogljivost.

Letošnja atrakcija je napihljiv model debelega črevesa, velike, tridimenzionalne anatomske sheme (6 x 4 m). Model omo-

goča interaktivno interpretacijo delovanja debelega črevesa in bolezenskih sprememb v njem.

Istočasno boste imeli možnost ogleda reševalnega vozila, ki ga je ZD Ilirska Bistrica pridobil v lanskem letu. Predstavljeni bodo temeljni postopki oživljanja, ki jih boste vsi zainteresirani lahko tudi individualno izvedli.

Ker je zajtrk naš najpomembnejši obrok, vam bomo na dogodku ponudili domači kruh. Vse potrebne sestavine bodo prispevali pridelovalci iz lokalnega okolja, poskrbljeno pa bo tudi za najmlajše.

Vsi vljudno vabljeni, da se nam v soboto, 26. oktobra, med 8. in 13. uro pridružite v Domu na Vidmu. ●

METODA EFT – TEHNIKA DOSEGANJA ČUSTVENE SVOBODE

Metoda EFT deluje hitro, učinkovito in je enostavna za uporabo. Tisti, ki so jo že preizkusili, pa vam bodo to tudi potrdili.

V življenju se srečamo s situacijami, ko v sebi občutimo strah, jezo, žalost, razočaranje, tesnobo. Konkretno izkušnje se skupaj s čustvi shranjujejo kot spomin v možganih (telesu). Negativna čustva, ki jih telo shranjuje skupaj s spominom, predstavljajo energetske motnje v telesu. Metoda EFT te energetske motnje odpravlja, saj izhaja iz dejstva, da smo ljudje predvsem električna – energetska bitja, in da sta človekovo počutje in sta-

nje odvisna od pretočnosti te energije v telesu. Da je naše telo res električno, potrjuje dejstvo, da lahko električne aktivnosti organov merimo z aparati, npr. EKG, EEG. Električna oziroma energija po našem telesu potuje po kanalih – meridianih, v telesu pa poteka zapleten sistem električnih tokokrogov in akupunkturnih točk. Metoda EFT svoje temelje črpa iz akupunkture. Namesto igel se pri EFT uporablja prste na roki,

s katerimi rahlo tapkamo po akupunkturnih točkah. Metode EFT pomagata pri razreševanju neprijetnih čustvenih in telesnih težav; pri doseganju željenih ciljev: pri razreševanju strahov, travm, nespečnosti, depresije, stresa, tesnobe, alergij. EFT povezuje telo in občutke. Ko občutimo strah, dvom in nemoč, to vpliva na naše misli. Za spremembo občutka potrebujemo orodje, ki upošteva tudi naše telo in ne samo naših misli, metoda EFT pa je natančno to. Vsak posameznik jo lahko uporablja kjerkoli individualno ali v skupini. EFT izvajamo tako, da se s prsti roke tapkamo oziroma rahlo pritiskamo po shemi točk na telesu in smo istočasno miselno osredotočeni na svoje težave. S tem se sprostimo in spremenimo svoj čustveni odziv. Več informacij: www.eft-slovenija.si. ●

Darja Adam

DOM STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA PREJEL CERTIFIKAT KAKOVOSTI

Bistriški dom starejših občanov ima vzpostavljen in ustrezno vzdrževan sistem vodenja, saj organizirano uresničuje interese in potrebe starejših občanov ter drugih, odvisnih od dolgotrajne oskrbe, zato je prejel »SIQ certifikat« za sistem vodenja, ki je veljaven vse do leta 2022.

VZPOSTAVITEV MEDNARODNO PRIZNANEGA STANDARDA KAKOVOSTI »ISO 9001«

V DSO Ilirska Bistrica se zavedajo, da se mora kakovost storitev nenehno razvijati in dopolnjevati. Na pričakovanja stanovalcev, njihovih svojcev, zaposlenih, zunanjih partnerjev in ustanovitelja se odzivajo hitro in tako redno izboljšujejo kakovost storitev in zadovoljstvo uporabnikov. Ker je ugotavljanje in spremljanje zadovoljstva stanovalcev, njihovih svojcev in delavcev v domu stalna in nujna naloga, so vzpostavili učinkovit sistem z vsakoletnim izvajanjem standardizirane raziskave, ki omogoča spremljanje trendov skozi leta, pa tudi primerjavo rezultatov z drugimi domovi.

»Biti vključen in delati po modelu kakovosti pomeni nikoli mirovati, biti dober in nuditi čim kakovostnejše storitve za zagotavljanje visoke stopnje zadovoljstva pa pomeni nenehno sodelovanje, prenos informacij in uvajanje novosti ter na podlagi težav in izoblikovanih predlogov izvajati

spremembe in delati na kvaliteti procesov, ki tečejo v domu. Z ISO standardom smo tako pridobili orodje, ki nam omogoča, da ugotovimo, kaj je potrebno izboljšati, da poiščemo pravi način, kako to narediti, in da pri tem zagotovimo aktivno sodelovanje širšega kroga ljudi,« je dejala direktorica Doma starejših občanov Ilirska Bistrica Jasmina Tomažič.

V nadaljevanju je direktorica omenila raziskavo o tem, ali kakovost življenja vpliva na srečo. Znanstveno je namreč dokazano, da naj bi bili najbolj srečni Danci, sama pa pri tem ugotavlja, da so nam lahko za zgled, kako smo vsi skupaj lahko srečnejši: »Res je, da smo ljudje bolj odločni, bolj usmerjeni k svojim ciljem, ki so čedalje višji, in tako dosegamo tudi višjo raven sreče v svoji notranjosti, ni pa vse v denarju, izobrazbi in materialnih dobrinah, saj so medsebojni odnosi in druženje s prijatelji tisti, ki pripeljejo do zadovoljstva v življenju in nenazadnje do sreče vsakega posameznika.«

Direktorica ob prejemu certifikata iz rok direktorja SIQ Ljubljana Igorja Likarja

ni mogla skriti sreče in osebnega zadovoljstva, ob tem pa je tudi zagotovila, da bodo v domu še naprej sledili kakovosti in odličnosti ter nenehnim izboljšavam na področju socialnega varstva.

Kratko slovesnost je vodila Vesna Bizjak, za kulturno obogatitev programa pa sta poskrbela domski pevski zbor in nadarjena flavtistka Hana Potepan, ki jo je na kitari spremljal mentor prof. Adnan Zubčević. ●

SEDENJE/POSEDANJE DOJENČKA

Verjetno je večinoma vsem novopečenim mamicam jasno, da dojenčka ni dobro posedati, preden se ne posede sam. Vse, kar dojenček naredi sam, je v razvoju sicer dovoljeno, a če je v vozičku dvignjen pod kotom 45 stopinj in se prime za zaščitno ogrodje ter se potegne navzgor v sedeči položaj, še ne pomeni, da se je posedel sam. Kdaj se torej otrok zares sam posede?

Obstajata dve možnosti, in sicer ko je na tleh in se preko boka potisne v stranski sed ter od tu pride do sredinskega položaja, ali pa ko je na vseh štirih in se spusti v stranski sed ter se od tu naprej vzravna v sedenje. Kdaj bo to dosegel, je odvisno od vsakega dojenčka posebej. Nekateri to dosežejo že pri šestih mesecih, drugi šele pri devetih ali celo kasneje.

Različna posedanja in oblaganja z blazinami (temu rečemo pasivno sedenje),

ki jih dojenček ne izvede sam, niso priporočljiva, saj njegova hrbtenica še ni pripravljena na takšno obremenitev, mišice za vzravnavo trupa pa niso še dovolj močne, da bi ga ohranile v vzravnem sedju, zato se prej ali slej ukrivi v trupu. Posledice tega se lahko pokažejo šele veliko kasneje, v odrasli dobi, in sicer z različnimi asimetrijami, skoliozami hrbtenice in drugimi bolečinami. Kljub temu lahko z dojenčkom, četudi še ne sedi

samostojno, treniramo aktivno sedenje (podporo mu nudijo naše roke in ne blazine), s čimer krepimo mišice trupa in ravnotežje. Lahko se recimo usedemo za dojenčka in ga primemo v bokih oziroma nad medenico, kjer mu nudimo oporo, s palci pa ga ob hrbtenici rahlo stimuliramo, da se vzravna. Iz sredinskega položaja ga z igračko usmerjamo v levo in desno, mu nakažemo, kako priti iz tega položaja, kako se upreti in ujeti na roki in s tem hkrati krepimo njegovo ravnotežje ter prestrezanje. Vse to izvajamo šele, ko ima dojenček že odprte dlani in iztegnjeni roki ter se že sam poskuša postaviti v stranski sed. ●

*Svetuje Tjaša Pecman Poles
(Terapevtski dotik Tjaša),
dipl. delovna terapevtka, razvojno
nevrološke obravnave.*

BREZPLAČNA TEČAJA – OKTOBER 2019

Z DOBRO KOMUNIKACIJO DO BOLJŠIH ODNOSOV

predavatelja **Miran Morano** in **Karmen Šepc**

- Kaj je komunikacija?
- Vrste komunikacije (besedna, nebesedna)
- Kaj nam sporoča telo – spoznavanje in razumevanje osnovne govornice telesa (mimika, glas)
- Osebnost in osebnostne sestavine, značaj
- Konflikti (dvoumno izražanje, nejasnost, nezainteresiranost, velika količina podatkov, utrujenost udeležencev, motnje)
- Prvine dobrega nastopa
- Medkulturne in medgeneracijske razlike
- Kako komuniciramo v vsakdanjih situacijah (kaj je zaželeno in kaj bi bilo treba opustiti)?

ZELIŠČA ZA ZDRAVJE IN VESELJE

predavateljici **Tamara Urbančič** in **Metka Hribar Vergan**

- Spoznavanje prosto rastočih zdravilnih rastlin
- Nabiranje (spoznavanje rastišč, čas nabiranja posameznih delov)
- Spoznavanje strupenih rastlin
- Načini sušenja in napotki za ohranjanje zdravilnih učinkovin
- Priprava izvlečkov (vodni, alkoholni, glicerolni)
- Uporaba zelišč v kulinariki (tudi izdelava napitkov, kot so: vino, pivo, likerji ipd.) in kozmetiki
- Izdelava zeliščnega mila
- Izdelava različnih oblog v kombinaciji z glino ali medom in masažna olja v kombinaciji z eteričnimi olji (aromaterapija, repelenti)

Oba tečaja sta namenjena tako zaposlenim kot tudi brezposelnim. Prijavite se lahko do petka, 18. oktobra 2019.

Vsak tečaj obsega 40 pedagoških ur.

Prednost imajo starejši od 45 let z največ srednješolsko izobrazbo.

Prijave na tel. št. 05 71 45 022, preko elektronskega naslova stikssvetom-oskpaz@guest.arnes.si ali na spletni strani www.lu-ilirska-bistrica.si.

Projekt Temeljne in poklicne kompetence financirata MIZŠ in EU iz Evropskih socialnih skladov. ●

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

»PREMSKA SREČANJA« S PREZRTO SLOVENSKO KNJIŽEVNICO

Grad Prem je 7. septembra 2019 odprl vrata že »31. Premskim srečanjem«, ki so se tudi letos odvijala po konceptu dvojnosti, saj je simpoziju sledil glasbeno-literarni večer.

V okviru simpozija je bil predstavljen roman *Beatin dnevnik*, ki ga je leta 1887 objavila slovenska pesnica, pisateljica in prevajalka Luiza oz. Lujiza Pesjak (1828–1898). Letos spomladi je Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani objavila roman kot faksimilirano in znanstvenokritično izdajo, za katero je zaslužna dr. Urška Perenič, izredna profesorica za slovensko književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani in obenem avtorica obsežne spremne študije in kritičnih opomb. Osrednji del simpozija je bila premiera filma, ki ga je ob izidu te zanimive publikacije posnel Miloš Valenčič s *TV Galeja* in je zasnovan kot literarni pogovor. Intervju je bil posnet na Gradu Snežnik, ki ga je literarna zgodovinarica Urška Perenič povsem na novo odkrila kot dogajalni prostor romana. Z njo se pogovarja Bistričan Rok Smrdelj, mladi raziskovalec na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. V filmu nastopa še en domačin, glasbenik Matjaž Perenič, ki ob spremljavi kitare zapoje avtorsko skladbo.

V *Literarnem intervjuju* se izrišeta življenje in delo spregledane avtorice z začetkov slovenske književnosti. Gledalci izvemo, da je bila Luiza Pesjak hči ljubljanskega odvetnika Blaža Crobatha, pri katerem je kot pripravnik delal tudi France Prešeren, ki je takrat štirinajstletni Luizi za god napisal tudi pesem. V Crobathovem »ljubljskem salonu« so se zbirali tedanji narodno zavedni izobraženci in kulturniki. Crobathovi so večkrat obiskali podeželski lovski dvorec Snežnik, tako da ni čudno, da je Luiza za kraj dogajanja svojega roman izbrala prav ta grad z okolico. Zanimivo je, da so vsa krajevna imena v romanu označena le z začetno črko. Urška Perenič *Beatin dnevnik* označi kot družinski roman.

»Glavna junakinja Beata pride na grad Š. (začetnica očitno namiguje na tedanje lastnike gradu, knežjo rodbino Schönburg-Waldenburg) kot guvernantka za grofovski deklici in postopoma spozna še druge člane družine, ki jih v svojih dnevniških zapisih pronicljivo označi, in pri tem svojo poudarjeno čustvenost preplete s hudomušnimi in

ironičnimi komentarji. V izteku romana se razkrije skrivnost grofove preteklosti, Beata zatajevana ljubezen pa doživi srečen konec.« Roman je Luiza Pesjak napisala v slovenskem jeziku, čeprav je prvotno objavljala v nemščini, ki jo je tudi najbolje obvladala.

Po predvajanem filmu je Rok Smrdelj (štipendist Univerzitetne ustanove ing. Lenarčič Milana) predstavil pojav »prezrtja« prvih slovenskih književnic v 19. stoletju. To so poleg Luize Pesjak še pesnica Fanny Haussmann in pisateljica Josipina Urbančič Turnograjska ter Pavlina Pajk. Tedanja in tudi poznejša literarna kritika je njihovo literaturo ocenjevala kot trivialno in zato nevreddno znanstvenega proučevanja, z današnjega vidika, zlasti v sociološko-zgodovinskem kontekstu, pa so to izjemno zanimive ustvarjalke. Mladi sociolog je osvetlil tudi časovno pogojenost literarnega kanona.

Zadnji del zanimivega simpozija je potekal kot razprava, v kateri je z vprašanji in mnenji sodelovalo tudi občinstvo. Po odmoru je sledil glasbeno-literarni večer, še zadnje letošnje *Poletnice*. Nastopali so obetavna violinistka Tjaša Klanac, študentka graške Univerze za glasbo in uprizoritveno umetnost, svoja literarna besedila pa so brali: članici bistriškega literarnega društva Dragica Marković in Helena Pirih Rosa, člana upokojenškega društva Danica Pardo in Franc Gombač ter gost Milan Šelj, gejevske pesnik, ki je lani izdal svojo četrto pesniško zbirko *Slediti neizgovorjenemu*. Raznolikost nastopajočih je v harmonično celoto povezala članica literarnega društva Tanja Volk. ●

Helena Pirih Rosa

SLIKANJE S SVETLOBO

KIKI KLIMT

Akademsko slikarka Kiki Klimt je s svojim pristopom k ustvarjanju vzbudila veliko zanimanje bistriških ljubiteljev vizualne kulture, ki so si v Pavlovčevi galeriji zadnji avgustovski petek prvič ogledali njenih 17 edinstvenih umetniških stvaritev.

Kot nam je zaupala vrhunska umetnica, pri ustvarjanju najprej postavi zate-mnjene dele, šele nato nanaša barve in išče svetlobo, ki je v njih in ne zunaj njih. Namesto da na podlago nanaša svetlejše ali temnejše barvne odtenke, ki nastanejo zaradi zunanjega vira svetlobe, iz podob »vleče« njihovo notranje žarenje in svetlobo. O barvah in pigmentih ne razmišlja kot o odbojih svetlobe, pač pa o frekvencah in vibracijah, ki jih sliši, zato pred ustvarjanjem najprej preuči odnos med vsebino in kompozicijo. V skicah nato določi idealno kombinacijo barv, ki jih potrebuje glede na kompozicijo in geometrijsko zasnovo, kjer je treba uskladiti krivulje, diagonale, številca, številčna razmerja in odnose med posameznimi stranicami, poudarki in praznimi prostori. Kiki Klimt v svojih delih ustvarja po načelih »svete« geometrije, zanjo najbolj abstraktnega jezika, ki je bil osnova vseh artefaktov, ki so nastali pred pisano besedo, ko je bil jezik zapisovanja še slika.

Na razstavi z naslovom *V iskanju svetlobe* so si obiskovalci bistriške vizualne umetnosti lahko ogledali 17 vrhunskih likovnih del, na katerih so upodobljeni

portreti ljudi in cvetov, ki predstavljajo mistično potovanje iz zunanje podobe v notranjo veličastno lepoto in vrnitev k renesančni kvaliteti slikarstva.

Avtorica razstave se je leta 1992 vpisala na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani in leto kasneje (1993) prejela Zoisovo štipendijo za nadarjene. Iz slikarstva je diplomirala leta 1997, se istega leta vpisala na podiplomski študij kiparstva (ALUO) in zanj prejela štipendijo Ministrstva za

kulturo RS. Magistrirala je v letu 2000, ko je od Ministrstva za kulturo RS prejela tudi status samostojne ustvarjalke na področju kulture. Iz ilustracije in vizualne komunikacije je doktorirala leta 2009, Ministrstvo za kulturo RS pa ji je v tem letu dodelilo tudi štipendijo in atelje v Berlinu. Leto kasneje je pridobila naziv docentke za področje ilustracije. Nekaj let je predavala na Visoki šoli za risanje in slikanje in na Fakulteti za design (oddelek za vizualno komunikacijo), predavala pa je tudi na univerzah v Istanbulu, Sofiji in Lizboni ter sodelovala na mnogih konferencah in simpozijih.

Njeno umetniško ustvarjanje ne pozna meja, saj se odlično znajde v konceptualni umetnosti, performansu, inštalaciji, fotografiji, ilustraciji, slikarstvu in oblikovanju. V Indiji je izdala 12 avtorskih slikanic, ilustrirala je 32 knjig in sodelovala tudi pri drugih medijih. Od leta 2013 se njene knjižne ilustracije redno predstavljajo na mednarodnih knjižnih sejmi v Bologni, Frankfurtu in New Delhiju, večkrat pa je sodelovala tudi na mednarodnih knjižnih sejmi v Londonu, Parizu, Šanghaju, Dubaju in Pekingu.

Kiki Klimt je pripravila okrog 20 samostojnih razstav doma in v tujini, in sicer v Beogradu, Berlinu, Bratislavi, Genovi, Helsinkih, Kolnu, New Yorku, Sarajevu in Zagrebu, sodelovala pa je tudi pri mnogih skupinskih razstavah.

Slikarka o sebi pravi, da gre tja, kamor jo vodi srce in zanese radovednost, saj ji umetnost še vedno predstavlja igrišče, na katerem spoznava bistvo. Bistričani smo lahko ponosni, da je del svoje življenjske filozofije tako odkrito podelila tudi z nami. ●

PREM IN BRKINSKE LEPOTE KRASIJO PAVLOVČEVO GALERIJO

Že 16. kolonija »Slikarska muza Bistrice« je privabila kar 23 slikarjev. Ti so v bistriškem hramu kulture razstavili dela, ki poveljujejo lepote bistriške kulturne dediščine.

»Na likovni način skušamo ohranjati lepoto in kulturo dežele, posameznih zaselkov, krajev in mest. Hvaležni smo, da so priznani slikarji del naše kolonije in ponesejo tiste vtise, ki jih likovno upodobijo, tudi v svoje kraj in še dlje. Tako skupaj širimo glas o naših lepotah in dajemo svoj prispevek temu kraju,« je cilj skupinskih likovnih ustvarjanj izpostavila organizatorica kolonij Zdenka Vinšek, Bistričanka s stalnim naslovom na Igu.

Od leta 2002 je slikarska kolonija odpadla le enkrat in v 16. letih se je na njej zvrstilo kar 51 slikarjev, nekateri pa na njej ustvarjajo od samega začetka do danes. »Na tej koloniji smo na Premu imeli prekrasno vreme in odprta vrata, za kar se zahvaljujemo direktorici Turistično-informacijskega centra Ilirska Bistrica Maji Uljan. Imeli smo prekrasne pogoje za ustvarjanje. Potepali smo se naokrog in ti rezultati na stenah kažejo, da smo bili vsi resnično predani svojemu poslanstvu,« zadovoljno pripomni slikarka Zdenka Vinšek.

Na pobudo slikarjev – Eme Deželak iz *Gostišča Potok*, ki je vsa leta sponzor kolonije – Dimitrija Bonana – ki je prepoznal smisel druženja na kulturnem področju – in s pomočjo članov Likovnega društva Franceta Pavlovca, Rajka

Kranjca in Srečka Sanaborja, je slikarska kolonija postala tradicionalni dogodek, ki združuje umetnike v želji po ustvarjanju in upodabljanju lepot domačih vasi.

Letošnje *Slikarske muze Bistrice*, ki se je odvijala 26. in 27. septembra 2019, so se udeležili: Branko Gajšt iz Sestriž pri Majšperku; Jasminka Čišić, Cilka Žmahar, Roman Planko in Marija Strnad iz Ljubljane; Alojz Krevh in Mar-

Močilnikar iz Zarečice ter idejni vodja kolonije Zdenka Vinšek, ki živi na Igu.

Na lanski koloniji *Slikarska muza Bistrice 2018* so se udeleženci odzvali povabilu slikarja Danijela Tomažiča in ustvarjali na njegovi domačiji na Ostrožnem Brdu ter bližnji okolici. Udeleženec in pesnik Peter Plavčak iz Maribora je gostiteljici Lei Trebec Tomažič v zahvalo za gostoljubnost napisal pesem z akrostihom, v kateri opeva občutenja vseh udeležencev kolonije. Na letošnji otvoritvi jo je prebrala Zdenka Vinšek, ker pa tako čudovito opisuje umetniško čutenje, vam jo objavljamo tudi v *Bistriških odmevih*.

jan Gregorc iz Prevalj; Alica Javšnik in Vlado Čepin iz Celja; Mirjam Morenčič in Helena Kenda iz Deskel; Marjan Miklavc iz Sežane; Cvetko Frankovič iz Lokev; Marino Samsa iz Postojne; Tone Kavčič iz Kamne Gorice; Vida Soklič iz Begunj; Tončka Madon iz Vrtojbe; Emilija Erbežnik iz Dragomerja; Sonja Peroci iz Koprive; Karel Hruza iz Zreč; domačina Neva Macarol iz Ilirske Bistrice in Franc

Za glasbeno popestritev otvoritve razstave so poskrbeli odlični glasbeniki *Ansambel Lojzeta Bajca in prijatelji KD Nostalgija*, po uradnem dogodku pa so se slikarji družili z obiskovalci. Vsi ljubitelji likovne umetnosti si zanimivo razstavo lahko ogledate do 16. oktobra 2019. ●

Peter Plavčak: PESEM O RAJU

*Lepote številnih gričev in planjav,
enkrat enkrat vonj dišečih zrelih trav –
al to je resnica, al fantazije pojav?*

*Ta idila neokrnjene lepe narave
radostno poje srce melodije prave,
en sam čudovito lep rajski svet,
brezmejna dobrota in topel pogled!
Ej, ljudje, prijazni in vsi nasmejani,
cenim vas, ker ste od Boga poslani!*

*Tukaj najdeš izgubljene lepe sanje,
ostanke drugod izgubljenih vrednot,
molitev narave, ko vsa te prevzame,
al čas se ustavi, zagledaš se vase.
Želel bi živeti prav tukaj zares
in iskati podobe v deblih dreves,
če bi le lahko ušel iz norosti mest.*

(Peter Plavčak)

JEZIKOVNI NASVETI

ZAPISOVANJE ŠTEVIL Z BESEDAMI

Se vam je že kdaj zgodilo, da ste morali število zapisati z besedo, pa niste vedeli, kako se tega lotiti? Ne mislim samo na izpisovanje datuma na listku za priporočeno pošiljko, saj števila uporabljamo tudi pri izražanju količin, zapisu zneskov, časa, stoletij, desetletij ipd. Vidite, da je razlogov za branje današnjih Jezikovnih nasvetov kar nekaj.

OSNOVNA PRAVILA ZA ZAPISOVANJE GLAVNIH ŠTEVNIKOV Z BESEDO

- Glavne števnike do 100 pišemo skupaj: šestnajst, petintrideset, osemindeset.
- Tudi stotice pišemo skupaj: sto, dvesto, šeststo, devetsto.
- Vse ostale glavne števnike pišemo narazen: dvesto trideset, tisoč sto petinosemdeset.
- Števila do 10 v tekočem besedilu slogovno najlepše izpišemo z besedo: sedem palčkov, pet tekmovalcev.
- Števila, večja od 10, načeloma zapisujemo s številko: 159, 790.
- Kadar števnik stoji na prvem mestu v povedi, je bolje, da ga izpišemo z besedo. Petsto ljudi se je zbralo. (Narobe: 500 ljudi se je zbralo.)

VRSTILNI ŠTEVNIKI

Vrstilne števnike, ki označujejo zaporedno mesto v številski vrsti, vedno pišemo skupaj: Vabim te na petdeseto obletnico/enaindvajseti rojstni dan/šestintridesete Melodije morja in sonca/

dvaintridesete olimpijske igre. Zapisani s številko bi bili isti števniki videti tako: Vabim te na 50. obletnico/21. rojstni dan/36. Melodije morja in sonca/32. olimpijske igre.

MNOŽILNI ŠTEVNIKI

Tudi množilne števnike, ki izražajo, koliko ponovitev ima stvar ali koliko vrst je te stvari, pišemo skupaj: kovček s trojnim dnom, dvojna zmaga ...

LOČILNI ŠTEVNIKI

Ločilne števnike, ki opozarjajo na različnost štetega, pišemo skupaj. Še posebej so uporabni, kadar želimo izraziti needninsko število pri množinskih samostalnkih: Imam troje hlač. Sin je v enem tednu izgubil dvoj škarij. Na mizo je dal troje vilic. V lopi imamo dvoje grabelj.

TVORJENKE IZ ŠTEVNIKOV

Tvorjenke iz števnikov pišemo skupaj: Že tisočkrat sem ti rekel, da pospravi mizo. Stotisoči obiskovalec dobi nagrado. Mili-jonkrat smo že govorili o tem. Trikrat poskoči na mestu.

ZAPIS DESETLETIJ

Desetletja je priporočljivo zapisovati z besedo: v sedemdesetih letih 20. stoletja. Ni pa narobe, če jih zapišemo s številko: v 70. letih 20. stoletja.

POMEMBNA IZJEMA

Kadar gre za tehnično ali strokovno besedilo, je priporočljivo s številkami izpisovati vsa števila, tudi nižja od 10.

Pišite mi na troj3@gmail.com. Vesela bom vaših odzivov. ●

Tamara Rojc, prof. slov.

PESEM O IZABELI ...

Vsak pošten in delaven človek vsaj enkrat letno potrebuje dopust in počitek. Večina se odpravi na morje, nekateri v hribe, tretji pa doma v »lavorju« hladijo noge in prenašajo poletno vročino. Sam minulo poletje nisem počel nič od naštetega, temveč nekaj še bolj unikatnega in zanimivega. Sedanji bistriški svetnik, sovaščan in prijatelj Andrej Černigoj me je povabil v vipavske konce na domačijo svojih staršev, kjer gospodar Jože prideluje zares odlično vino. Ker zelo rad potujem in spoznavam nove kraje, sem se vabilu prijazno odzval. Sončen dan smo preživeli v vinogradu, kjer smo vezali trte in »mndali« grozde. Zgodnji večer je bil rezerviran za odlično kuho mame Agate v hladni senci mogočne stare trte. Sladka jagoda ali dve in že je začela nastajati ...

Andrej mi je že v Bruslju obljubil, da bova nekoč, ko bova kje blizu, obiskala Sinji vrh nad »Uajdoušno«. Zadnji dan

dela v vinogradu sva res »skočila« še tja. Le dober streljaj od Križa sta naju v penzionu Sinji vrh sprejela in pogostila gospodar Kristjan Vidmar in njegova Beti. Njunih dobrot smo bili vajeni še z obale Severnega morja, v času najinega obiska pa sta ravno gostila kolonijo umetnikov, ki so v slikovitem okolju slikali in ustvarjali za Karitas. Takoj sem jima čestital za imeniten dosežek, saj je bil letos njun penzion uvrščen med deset najlepših teras v deželici pod Triglavom. Ko smo nazdravili in obujali spomine na nedavno skupno potovanje, mi je pogled ravno s te terase zaplaval nad večerno idilično in čarobno Vipavsko dolino. Trta pri trti kakor oddaljeno neskončno zeleno morje iz sanj ... V hipu je bila dokončana, *Ansambel Jelen* pa ji dal je končno podobo. Verjamem, da ni nikogar med nami, ki ne bi že kdaj okusil njenih sadov. Bila je kraljica naše mladosti, zato si gotovo zasluži svojo vižo! Ena in edina ... ●

Matjaž Vrh

PESEM O IZABELI

*Prek dvesto let je stara,
ob okencu se pne,
za soncem le ozira
se v zori tega dne.*

*V senci njeni zbrali
smo se prijatelji,
čepirav ne da nam vinca,
prirastla k srcu je.*

REFREN

*Ni slajše lepotice,
kot trtica si ti,
ko pesem zgodnje ptice
med listi zazveni.*

*Ni zaljše lepotice,
kot trtica si ti,
lepota tvoja dolgo
naj domek naš krasi.*

*Pod njo vsi gor smo rasli,
spomin je na mladost,
ko grozde smo zobali,
naš čas je bil sladkost ...*

PRIMORSKA HRANILNICA OD 3. 6. 2019 NA NOVI LOKACIJI V TC MIKOZA

Z vami tu in zdaj.

Že od leta 1896.

Paketi za fizične osebe

e-paket 2,99 EUR / mesec

Vključuje:

- osebni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- trajniki: neomejeno
- direktne bremenitve: neomejeno
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 10 mesečno

e-paket s plačilno kartico Mastercard 3,99 EUR mesečno

Vključuje:

- osebni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- trajniki: neomejeno
- direktne bremenitve: neomejeno
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 10 mesečno
- Mastercard kreditna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba

paket standard 4,99 EUR mesečno

Vključuje:

- osebni račun: odprtje in mesečno vodenje
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- papirnati nalogi (UPN) – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 6 mesečno

Ob zamenjavi banke vam nudimo
6 mesečno brezplačno vodenje
e paketa in e paketa s plačilno kartico
Mastercard

Ponudba velja do 31.03.2020, s predložitvijo letaka v poslovni enoti hranilnice.

Paketi za pravne osebe

paket mikró 7,99 EUR mesečno za samostojne podjetnike in 9,99 EUR za podjetja

Vključuje:

- poslovni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 10 mesečno
- prilivi na poslovni račun: neomejeno

paket mini 12,99 EUR mesečno za samostojne podjetnike in 14,99 EUR za podjetja

Vključuje:

- poslovni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 25 mesečno
- prilivi na poslovni račun: neomejeno

paket midi 17,99 EUR mesečno za samostojne podjetnike in 19,99 EUR za podjetja

Vključuje:

- poslovni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 50 mesečno
- prilivi na poslovni račun: neomejeno

paket maksí 32,99 EUR mesečno za samostojne podjetnike in 34,99 EUR za podjetja

Vključuje:

- poslovni račun: odprtje in mesečno vodenje
- elektronska banka: pristopnina in mesečna uporaba
- Maestro debetna kartica: izdaja, redne menjave, uporaba
- elektronski nalogi – domače in regulirane čezmejne plačilne transakcije do 50.000 EUR: do 100 mesečno
- prilivi na poslovni račun: neomejeno

Poslovalnica Ilirska Bistrica

Trgovski center Mikoza (TC MIKOZA)
Bazoviška cesta 32, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: (05) 7100-532
agencija@ilirska-bistrica@phv.si

Primorska
hranilnica

UČENCI MREŽE ŠOL PARKA ŠKOCJANSKE JAME NOVO ŠOLSKO LETO ZAČELI NA AKUMULACIJSKEM JEZERU MOLA

V soboto, 14. septembra 2019, je 83 učencev sedmih osnovnih šol iz Mreže šol PŠJ obiskalo jezero Mola, ki leži na vplivnem delu našega biosfernega območja Kras in porečja Reke. Razdeljeni v pet mešanih skupin so v okviru petih točk na izvirne načine izmenično spoznavali eno največjih jezer v Sloveniji in v času kreativnega in izzivov polnega druženja odkrivali skrivnosti domače pokrajine.

Z dr. Zlatkom Jenkom, Iztokom Grljem, Igorjem Petkovičem in ob podpori Borisa Galekoviča iz *Ribiške družine Bistrice* so učenci spoznavali jezero Mola, vrste in življenje rib v jezeru ter opremo in tehniko ribolova s posebnim poudarkom na športnem lovu na krape. V času naše ekskurzije so Igorju Petkoviču prijele kar tri ribe te vrste. Čeprav je Igor vse učence očaral že s svojim znanjem in osebnim pričevanjem ribiča tekmovalca, da so se kar naprej vračali k njemu, pa si ga bodo verjetno najbolj zapomnili zaradi 20-kilogramskega krapa, ki ga je ulovil samo zanje.

S Tanjo Bordon, ki se med drugim ukvarja z metodo celostnega učenja v naravi, so mladi predstavniki mreže šol iskali barve in vzorce žive in nežive narave v okolici jezera in izdelovali slike z zanimivimi podrobnostmi.

S Petro Mršnik iz *Roda snežniških ruševcev Ilirska Bistrica* so se učenci preizkusili v igrah povezovanja in taborniških veščinah postavljanja šotora. Tudi v okviru te točke so tako kot pri Tanji pokazali veliko mero ustvarjalnosti.

Brezskrbnega igranja so bili učenci deležni pri Pini Hu in Katyush Manakai iz *Zavoda Dobra pot*, kjer so se skupaj z učiteljicami igrali igre naših prednikov in druge gibalne igre ter pri tem neizmerno uživali.

Za kosilo in prigrizke za vse udeležence in mentorje je skrbel naš vsestranski kuhar in ambasador Unesco biosfernega območja Kras in porečja Reke, Rihard Baša.

Park Škocjanske jame je v okviru tega dogodka v izvedbo izobraževalnega programa prvič poskusil vključiti večje število ljudi iz lokalne skupnosti. Vsi, tudi učenci in mentorice, smo bili z rezultatom zadovoljni in si tovrstnih izzivov obetamo še v bodoče. ●

*Vanja Debevec in
Darja Kranjc
Foto: Darja Kranjc*

NOVOSTI IZ OŠ RUDOLFA UKOVIČA PODGRAD

Novo šolsko leto so učenci in učitelji začeli v novi šoli, ki so jo težko pričakovali in se je zato tudi zelo razveselili. Šola je prostorna, svetla in opremljena s sodobno tehnologijo. Dobro počutje in specializirane učilnice likovne umetnosti, tehnike in tehnologije ter gospodinjstva nudijo več možnosti za kvalitetno poučevanje, večje število učilnic pa je zelo olajšalo organizacijo pouka.

Šola je zelo zadovoljna in ponosna, da se je že drugič uspela prijaviti na izobraževanje in usposabljanje učiteljev preko evropskega programa Erasmus+, ki ga vodi Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. V šoli so zaznali potrebo po znanjih in veščinah, povezanih s sodobnimi izzivi poučevanja, zato so projektu mobilnosti dali naslov *Opolnomočenje učiteljev za sodobne izzive v poučevanju*. V dveh letih se bodo učitelji podali na deset strukturiranih tečajev v tujino, na katerih bodo pridobili znanja z naslednjih področij: interdisciplinarni pristop k poučevanju skozi literaturo, ustvarjalnost pri poučevanju in usposabljanju za boljšo motivacijo ter vključevanje učencev (tudi ranljivih skupin), poučevanje angleščine in glasbe na inovativen način, vključevanje šole v mednarodne projekte in mreženja učencev, usposabljanje

učiteljev glede organiziranja in vodenja predšolske vzgoje in dela s starši ter strukturiran izobraževalno-pedagoški obisk šol in inštitutov na Norveškem. Učitelji OŠ Podgrad s tečaji ne bodo pridobili le novih znanj, ampak tudi izmenjavo izkušenj in prenos dobrih praks neposredno od kolegov iz drugih evropskih držav, udeleženih na tečajih. S tem bodo dobili priložnost za vzpostavljane mednarodnih stikov, aktivno udeležbo v družbi, razvoj evropskega državljanstva in identitete ter prenos dobrih praks v učne načrte, od katerih bodo imeli največ koristi ravno učenci. Zaradi izjemno dobrih izkušenj s prvo izvedbo projekta Erasmus+ v šolskem letu 2017/18 imajo tako šola kot učitelji velika pričakovanja tudi od navedenih desetih tečajev. Prve tri udeleženke se na pot znanja, izkušenj in mednarodne udeleževanja odpravljajo v oktobru

in novembru, vsaka na svoj konec Evrope, in sicer na Irsko, Malto in Švedsko. Srečno pot in uspešno vrnitev!

Osem učencev *Kmetijskega krožka* se je 3. septembra udeležilo snemanja oddaje *Dobro jutro* v studiu TV Koper. Stiskali so jabolčni sok in pomagali Emiliji Pavlič pri pripravi jabolčnih sladice. Čeprav je bil nastop v živo kratek, je bil za učence neprecenljiva izkušnja, saj so spremljali celotno delo TV-ekipe in se imeli na koncu možnost preizkusiti tudi v vlogi snemalca. V zimskem času bodo v oddaji sodelovali še enkrat, ko bo ta posvečena predenju in volni.

Učenci *Kmetijskega krožka* so se udeležili tudi *Kmetijske tržnice* z izdelki in manjšim srečelovom. Z zbranimi prispevki bodo kot vsako leto sofinancirali strokovne ekskurzije. Izkušnja sodelovanja otrok na tržnici je zelo pozitivna, saj se učijo komunikacije, predstavitve izdelkov, nastopanja pred odraslimi in matematike. Tudi v tem šolskem letu *Kmetijski krožek* poteka pod okriljem projekta LAS *Z roko v roki do kakovostne prehrane* in je za starše brezplačen, saj je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. ●

Tamara Urbančič

SPOZNAVNI DNEVI PRVIH LETNIKOV NA VOJSKEM

S prvimi letniki gimnazije smo se odpravili na Vojsko, najvišje ležeči kraj na Primorskem, ki se nahaja na kar 1083 m. Ko smo med obvezno opremo, ki naj bi jo vsak vzel s seboj, omenili bunde, se je marsikdo nasmehnil, češ, saj smo še sredi poletja, a smo takoj, ko smo sestopili z avtobusa, spoznali, da o toploti ni več duha niti sluha. Hiteli smo si oblačit vse, kar nam je prišlo pod roke. Na Vojskem nas je pričakalo oblačno in hladno vreme ter prijazno osebje tamkajšnjega ČSOD-ja.

Vse tri dni je bil poudarek na komunikaciji, vzpostavljanju stika med dijaki, igrah socialnih veščin in zaupanja itd. Sprehodili smo se do parti-

zanske tiskarne in bili priča iskalni akciji pogrešanega italijanskega go-barja; si zakurili taborni ogenj; pekli hrenovke in z njimi dodobra nahranili sosedovega psa Casperja.

V domu se nas bodo še dolgo spominjali po zelo prijetnih dijakih in učiteljih, ki smo med sabo odlično sodelovali, poleg tega pa smo presenetili tudi kuharja in kuharico, saj smo vedno pojedli vse, kar sta nam pripravila.

Tabora se je udeležilo 57 dijakov in razredničarke: Mateja Rebec Hreščak, Magdalena Klasinc, Ariana Jurca in vodja tabora Marinka Gabriel. ●

*Marinka Gabriel, prof.
Gimnazija Ilirska Bistrica*

TUDI MI SMO BILI DEL IZJEMNE ODBOJKARSKE EVFORIJE

V ponedeljek, 23. 9. 2019, smo se dijaki ŠC Postojna - Gimnazije Ilirska Bistrica – odpravili na Evropsko prvenstvo v odbojki. Napolnili smo cel avtobus, saj je bila na sporedu tekma med Slovenijo in Rusijo.

Glede na to da so Rusi našo ekipo že enkrat premagali, smo bili nekoliko deljenega mnenja, kako bodo odigrali tokratno tekmo, vendar smo že ob vstopu v dvorano začutili povezanost in optimizem navijaške množice. Sedišča smo imeli takoj za glavnimi navijači. Ob slovenski himni so glasbo kar ugasnili, vsi smo skupaj z igralci himno peli sami, srčno in zelo na glas.

Tekma se je začela in naši odbojkarji so igrali čudovito, zagnano, odločno in borbeno. Njihov sedmi igralec je bila publika. To so igralci tudi začutili in nam bili do konca tekme hvaležni za vso spodbudo. Tretji set je bil igra živcev, sreče in strahu, vsega v enem. Kako nor in lep občutek je, ko več kot enajst tisoč ljudi skupaj diha, spodbuja, se obremenuje zaradi napak in ko vsem skupaj srce bije krepko nad normalnim utripom. Vsi skupaj smo z igralci vred dobe-

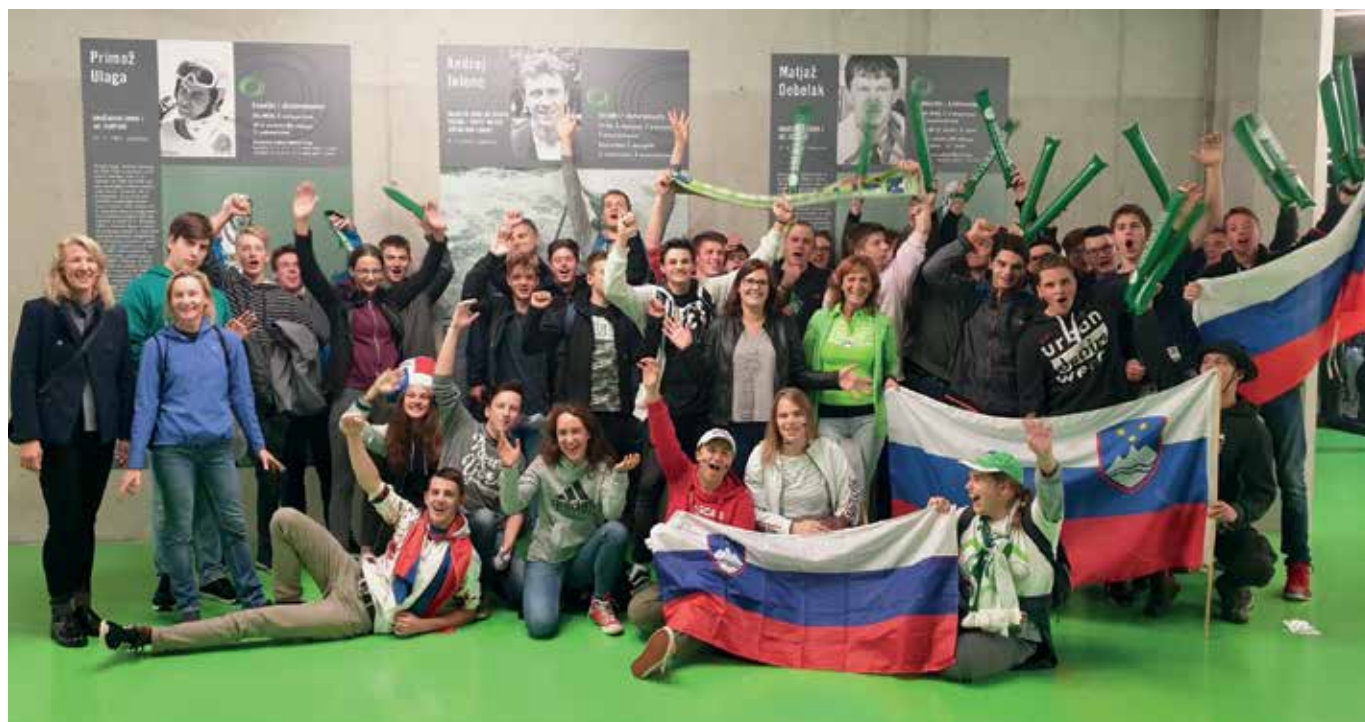
sedno leteli, še posebej na koncu, ko smo poleteli na »krilih zmage«. Igralci so na igrišču dobesedno pustili srce, mi pa glasilke.

Žal nam vstopnic za naslednjo tekmo proti Poljski ni uspelo dobiti, a prepričani smo, da bo širna Slovenija pred ekrani navijala za naše odbojkarje.

S-L-O-V-E-N-I-J-A!!!

KDOR NE SKAČE NI SLOVENC,
HEJ, HEJ, HEJ! ●

Gimnazija Ilirska Bistrica

BISTRIŠKI ŠOLARJI MED POČITNICAMI PRIDNO BRALI

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

Kar 93 otrok si je svoje proste dni rezerviralo za počitniško branje knjig po lastnem izboru, saj so pridno sodelovali v poletni bralni znački »Bralni črv« in si s tem prislužili priznanje ter lepo nagrado.

V Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica vsako leto pripravijo počitniško bralno značko *Bralni črv*, s katero želijo osnovnošolcem privzgojiti bralne navade tudi v času, ko ne hodijo v šolo. Zavedajo se namreč, da otroci, ki veli-

mi se bodo lahko odpravili v šolo ali na izlet. Večina otrok je prebrala več kot le 5 zahtevanih knjižnih del, med bralci pa je bilo več deklet kot fantov.

V ilirskobistriški knjižnici v prihodnosti pripravljajo različne projekte in do-

godke, v katere bodo aktivno vključili tako učence osnovnih šol kot tudi dijake, najprej pa bodo vrata knjižnice na široko odprli predšolskim otrokom, za katere bodo od oktobra dalje pripravljali ure pravljic. ●

ko berejo, v šoli nimajo toliko težav z izražanjem in pisanjem. Spodbuda k branju so bile prav gotovo tudi lepe nagrade, ki so jih bili sodelujoči deležni ob zaključku bralne značke.

Osnovnošolci so morali prebrati vsaj pet knjig po lastnem izboru, ki so bile primerne za njihovo starost, in vsebino predstaviti z ilustracijo, preprosto obnovo ali drugimi likovnimi izdelki, ki so jih v knjižnici nato razstavili.

Vseh 93 mladih bralcev se je razveselilo priznanj in novih nahrbtnikov, s kateri-

Vabljeni v Knjižnico Makse Samsa na čarovniško zabavo!

ZA OSNOVNOŠOLCE SMO PRIPRAVILI ČAROVNIŠKE USTVARJALNE DELAVNICE

SREDA, 30. OKTOBRA 2019

18:03 – 19:04 od 1. do 4. razreda
19:17 – 20:19 od 5. do 9. razreda

Prijave sprejemamo v knjižnici oz. na tel. št. 05 71 44 188 do 28. oktobra 2019.

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica

Z MOTORJEM PO ZDA – KATARINA ŠKRAB IN SEBASTIJAN UDOVIČ IZ MK FEISTRITZ

Utah, Sebastijan in Katarina na Goldwingu na poti v Dolino spomenikov

Potovanje z motorjem po ZDA – Route 66. Seveda brez tega doživetja ne gre. Prevozila sva ZDA od obale do obale in nazaj. Začrtala sva si pot ob znamenitostih, ki sva si jih želela ogledati. Najbolj sva bila navdušena nad parki Grand Canyon, Monument Valley, Sequoia NP in Las Vegasom. Viva Las Vegas, prideva še!

Motor Gold Wing je ustvarjen za dolga potovanja, za križarjenja ... Najinega sva v letu 2017 malo zanemarila, saj sva se konec maja odpravila na enomesečno potovanje po ZDA. Tam sva preko agencije že januarja v Columbusu (Ohio) rezervirala svoj »ameriški«

Gold Wing. »Ali želite z Gold Wingom prevoziti ZDA?« so naju spraševali in naju želeli prepričati, naj vzameva raje Harley Davidsona, ki je pravi ameriški motor in ikona Route 66, a naju niso mogli prepričati. Ameriko sva želela prevoziti v udobnem sedlu Hondinega motorja Gold Wing.

Najino potovanje se je začelo v New Yorku. En dan sva raziskovala Manhattan, kupila karto za Hop on Hop off avtobus in začutila utrip velikega mesta, ki naju ni preveč navdušilo. Po obisku drugih večjih mest pa lahko rečem, da je bil New York najlepši. Res je, da sva hitela z ogledi in prehodila 17 km. Ogle-

dala sva si katedralo sv. Patrika, pokukala v Central Park, vstopila v New York Public Library, ki je druga največja knjižnica v ZDA in četrtina na svetu, in se zadržala na Times Squareu. Ustavila sva se tudi na »Točki nič«, kjer sta nekoč stala dvojčka World Trade Center, in se peljala mimo številnih drugih znamenitosti.

Naslednji dan sva najela avtomobil in se odpeljala do Niagarskih slapov ter si jih ogledala tako z ameriške strani kot tudi iz Kanade. Ta dan je lilo kot iz škafa, zato sva si obula motoristične čevlje, se oblekla dežno pelerino iz New Yorka (dobila sva jo na turističnem avtobusu) in brez težav prišla do vseh brezplačnih razglednih točk, saj ni bilo nobene gneče. No, mogoče je to edina dobra stvar, kadar pada dež. Kljub temu da ni bilo vrste za vožnjo z ladjo, se zanjo nisva odločila. Bila sva dovolj premočena. Mogoče pride na vrsto kdaj drugič. Nato sva se odpeljala v Euclid pri Clevelandu, kjer so naju sprejeli prijatelji iz naših krajev, ki sedaj živijo tam. Matjaž naju je kljub deževnemu vremenu popeljal po Clevelandu, nato pa smo zvečer ob pivu veselo poklepetali in obujali spomine.

26. maja sva v Columbusu prevzela Gold Winga. Na sedežu Eagle Rider so nama prijazno svetovali glede najinega

New York, Times Square

Euclid, na obisku pri prijateljih, z leve Matjaž Sedmak, Nevio Prosen, Sebastijan, Katarina

potovanja, nama spravili kovčke in zaželeli srečno pot. Najprej sva pritrdila slovensko zastavo, za katero sva nosilec prinesla s seboj, in se odpeljala v Chicago na začetek glavne ameriške ulice Route 66, ki je bila v tridesetih letih obljubljen pot številnih migrantov, ki so potovali na zahod v upanju na lepšo prihodnost.

Vožnja po legendarni Cesti 66 predstavlja klasično potovanje skozi Združene države Amerike, ki se razteza od Chica go do Los Angelesa in Santa Monice. Na razdalji 3.940 kilometrov prečka tri časovne pasove in osem ameriških zveznih držav. Cesta 66, ali kot ji tudi rečejo »Mati vseh cest«, danes uradno ne obstaja več, vseeno pa še vedno lahko potujete po celotni njeni dolžini in med potjo spoznavate njeno zgodovino. Zgodbo te ceste lepo prikaže tudi Disneyjev animirani film Avtomobili.

Za vožnjo po Route 66 sva si že doma na eBay-u kupila EZ66 Guide for Travelers avtorja Jerryja McClanahana. Nad vodičem sva bila navdušena, saj je zelo priročen, ima dobre zemljevide in vse opise znamenitosti ob poti. V vodiču sva si vnaprej zabeležila, kaj si želiva ogledati in kje se bova peljala. V centru mesta Chicago, kjer je tudi začetek Route 66, so se pripravljali na parado Memorial day (spomin na vse, ki so umrli v bojih za državo) in začeli zapirati ulice, zato sva pohitela s fotografiranjem in hitro nadaljevala svojo pot. Ustavila sva se še

v športni areni United Center, dvorani Chicago Bullsov, in pozdravila kip Michaela Jordana, znanega košarkarja.

Dva dni sva se vozila čez državo Illinois mimo neskončnih farm in po gričevnati pokrajini države Missouri, po kateri so kot mozaik posuta polja. Prečkala sva tudi državi Kansas in Oklahoma, kjer je pokrajina postajala bolj suha in prašna. Potovala sva v času sezone tornadov. Popoldan naju je oba dneva ujela nevihta, tornadom pa sva ušla.

Zanimivo je, da je avtocesta na vzhodu ZDA plačljiva, medtem ko na zahodu ni oz. vsaj večina jih ni. Največ cestnine sva morala plačati čez Oklahomo. Na cestninskih postajah ni bilo nikogar – samo zapornica, kamera in reža, kamor si moral metati kovance, dokler se ni prižgala ze-

lena luč in dvignila zapornica. Zgodilo se nama je, da nisva imela dovolj kovancev, v avtomobilu za nama pa je voznik že pripravlil drobiž in ko sem šla do njega z dolarjem, naju je rešil. Od takrat naprej sva imela vedno na zalogi za najmanj 3 dolarje kovancev. Kovanci so nama prišli prav tudi v motelih, ker imajo povsod aparate s pijačami in prigrizki.

Ko sva se vozila čez neskončne ravnice, mimo polj koruze in pšenice naprej čez državo Teksas in prispela v kamnito, peščeno pokrajino Nove Mehike, nisva sploh opazila, kako visoko sva se dvignila in tako pristala na nadmorski višini 2000 m. Ustavila sva se v Santa Feju, glavnem mestu Nove Mehike, zgrajenem v slikovitem južnjaškem stilu. Santa Fe je drugo najstarejše mesto v ZDA,

Začetek Ceste 66 na E. Adams St. v Chicagu – naj se pustolovščina začne

ustanovljeno leta 1610, in je pod Unescovo zaščito. Je tudi najvišje ležeče glavno mesto. Zanj so značilne zaobljene stavbe, zgrajene iz rdečega peščenjaka. Ogledala sva si katedralo sv. Frančiška Asiškega iz konca 19. stoletja, zgrajeno v romanskem slogu. Zanimiv nama je bil kip pred katedralo, ki upodablja sv. Kateri Tekakwitha, ki je živela v 17. stoletju in je bila prva Indijanka (domačini rečejo Indijancem Native American), ki je bila spoznana za blaženo. Leta 2012 so jo kanonizirali za svetnico. Je zavetnica okolja, narave in ljudi v izgnanstvu ter zavetnica Indijancev.

Santa Fe, Nova Mehika: katedrala sv. Frančiška Asiškega iz konca 19. stoletja in kip sv. Kateri Tekakwitha

Vročina je naraščala. Prečkala sva peščno, kamnito Arizono in v državi Utah vstopila v Monument Valley Navajo Tribal Park, ki je na nadmorski višini 1695 m. Dolina spomenikov je eno od osmih čudes sveta. Iz planotaste ravnine se dvigajo številni osamelci – mizaste gore in skalnati stolpi, imenovani »mesa« in »but«. Ta skrivnostni svet iz temno rdečih peščenjakov je v lasti Indijancev plemena Navaho, ki se preživljajo iz izkupička od vstopnin, saj park leži v njihovem rezervatu. Ljudstvo Navaho je največje indijansko pleme v ZDA z okoli 250.000 pripadniki. Z navdušenjem

Ravna, prazna cesta skozi Novo Mehiko

sva občudovala klasično pokrajino ameriškega divjega zahoda, ki jo poznamo iz vestern filmov in številnih reklam.

Ni pa se dvigala samo vročina, tudi adrenalina v nama je zaigral. Prispela sva v NP Grand Canyon v Arizoni. Na vstopu sva

za 80 \$ kupila letno karto za vstop v vse nacionalne parke v ZDA. Če obiščeš samo 3 parke, že privarčuješ. Narodni park Grand Canyon sestavlja več sotesk in čudovit splet kanjonov. Glavni kanjon leži v osrčju istoimenskega na-

Utah, Dolina spomenikov - klasična pokrajina divjega zahoda

Grand Canyon– Arizona, veličasten Grand Canyon lahko opazuješ kar s ceste

cionalnega parka in je dolg 365 km. Na najširšem delu je širok 29 km, dosega pa globino do 1600 metrov. Reka Kolorado je več kot 2 milijardi let rezala in oblikovala to svetovno čudo. Površina planote reke Kolorado leži med 1500 in 3000 m nadmorske višine. Območje že tisočletja naseljujejo indijanska plemena, ki so si našla zatočišče v samem kanjonu in jamah.

Ta kanjon moraš videti, da lahko vsaj delno dojameš njegove dimenzije. Veliki kanjon si lahko ogledaš z različnih

strani. Midva sva vanj prišla z juga – South Rim. Obiskala sva tudi Grand Canyon Village, kjer je muzej, posvečen raziskovanju kanjona in reke. Najbolj izrazita značilnost Grand Canyon so poleg njegovih osupljivih dimenzij mnogobarvne, razbrazdane skalne stene, nešteti stolpiči in stebri, navpične stene in obsežne terase. Z razglednih točk lahko opazuješ čudovite meandre reke Kolorado. Ko sva se vozila po obrobju kanjona, se nisva mogla nasititi pogleda na to prečudovito naravo. Ob poti so naju

spremljale tamkajšnje srne (mule deer), ki so se pasle na jasah tik ob cesti. Iz parka sva se peljala skozi borov gozd in ves čas pred seboj občudovala zasnežen mirujoč vulkanski vrh Humphreys Peak, visok 3851 m. Prenočila sva v prijetnem turističnem mestu Flagstaff na nadmorski višini 2106 m. To je mesto ob Route 66 in eno izmed izhodišč za NP Grand Canyon.

Naslednji dan sva se peljala približno 250 km po zgodovinski Route 66. Ob poti sva opazovala restavracije, motele z značilnimi reklamnimi napisi »Route 66«, pred katerimi so bili parkirani stari avtomobili in motorji. Številne stavbe so bile zapuščene oz. v zelo slabem stanju. Tudi ceste ponekod ni več. Zgodilo se je, da sva brez kakršnih koli opozorilnih tabel prispela pred žičnato ograjo, na kateri je bil napis: »Ni prehoda, zasebna last, na kršitelje bomo streljali!«. Takrat sva odprla najin vodič in videla, kje je speljan obvoz. Kar nekaj mest se lahko pohvali z muzejem, posvečenim Route 66, vendar pa so ti odprti samo ob določenih dnevih. Žal sva imela smolo in sva bila v mestu vedno, ko je bil muzej zaprt. Najin cilj pa ni bil ogled muzeja Route 66, saj sva njeno veličastnost v blišču in bedi doživela med samo vožnjo na odsekih na zahodni strani ZDA.

Zapustila sva Route 66 in se, še preden sva zavila v Nevado, najprej odpeljala do razgledne ploščadi Skywalk v NP Grand Canyonu. Vrsta je bila predolga, zato sva raje obrnila, saj naju je pod svoje okrilje vabil Las Vegas. Pot vseeno ni bila zaman, saj sva lahko občudovala zanimive kaktuse, imenovane Joshua trees – Jozuetovo drevo, in na lokalni črpalki spregovorila z domačini.

Naj omenim, kakšne težave sva imela pri točenju goriva. V ZDA moraš najprej plačati gorivo, nato si ga greš natočiti. Torej, morala sva preračunati koliko galonov goriva potrebujeva – najprej litre v galone – potem pa še za koliko dolarjev naj natočiva. Ko sva se naučila, koliko galonov natočiti, naju je začelo spet »hecati«, ker so bile cene goriva različne, saj je na vzhodu gorivo dražje kot na zahodu.

Cesta 66 skozi čas

... se nadaljuje

KOLEDAR DOGODKOV V OKTOBRU

vsako sredo od 16.00 do 17.30	TEČAJ RAČUNALNIŠTVA, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica
8. oktober ob 19.00	TUDI VI SE LAHKO PRERODITE, VGC Točka moči Dom na Vidmu
9. oktober ob 18.00	SLOVENSKA PRETEKLOST V LJUDSKI PRIPOVEDI IN PESMI, Mala dvorana Doma na Vidmu
10. oktober ob 18.00	LITERARNI VEČER S FERIJEM LAINŠČKOM, KMS
17. oktober ob 18.00	PREDSTAVITEV KNJIG: SARA ZUPAN IN PETJA KUŽEL, KMS
17. oktober ob 19.00	ZA DOBRO POČUTJE IN IZGLED POMAGAJMO CELICAM V NAŠEM TELESU, Mala dvorana Doma na Vidmu
19. oktober ob 19.00	REGIJSKA RAZSTAVA JSKD OBLO IN OGLATO, Pavlovčeva galerija
19. in glede na zanimanje 20. oktober od 9.00 do 17.00	CELODNEVNE IZKUSTVENE DELAVNICE, VGC Točka moči Dom na Vidmu
20. oktober ob 14.30	BUČJADA, Harije
24. oktober ob 18.00	OTVORITEV SLIKARSKE RAZSTAVE LD FRANCETA PAVLOVCA, KMS
26. oktober od 8.00 do 13.00	DO ZDRAVJA S SKUPNIMI MOČMI, Dom na Vidmu
30. oktober od 18.03	ČAROVNIŠKE USTVARJALNE DELAVNICE ZA OSNOVNOŠOLCE, KMS (prijave sprejemamo na 05 71 44 188 do 28. oktobra 2019)
4. november ob 9.00	DELAVNICA RISANJA, VGC Točka moči Dom na Vidmu
7. november ob 18.00	MIRKO BOGIĆ – DALMATINEC, KI JE NAUČIL SLOVENCE JADRATI, KMS
14. november ob 18.00	LITERARNI VEČER S TONETOM HOČEVARJEM
18. november ob 9.00	TAPKANJE - EFT METODA, VGC Točka moči Dom na Vidmu

**TURISTIČNO DRUŠTVO RODIK IN
KRAJEVNA SKUPNOST RODIK VABITA NA ŽE**

**20. KOSTANJEV
PRAZNIK**

PEČEN KOSTANJ

- OD 10.00 - TRADICIONALNO KUHANJE V BAKRENIH KOTLIH
- 10.00 - KOLESARSKA TURA
- 10.00 - KOSTANJEV POHOD
- 11.00 - KOSTANJEV TEK
- 10.00 - 13.00 - USTVARJALNA IN ŠPORTNA DELAVNICA ZA OTROKE
- 11.30 - 13.00 - RAZSTAVA DOBROT IZ KOSTANJA IN DRUGEGA IZBRANEGA PECIVA
- 10.00 - ŠKRABE
- 15.00 - POZDRAVNI NAGOVOR ŽUPANJE IN RAZREZ TORTE

**Nedelja
13.10.2019
v Rodiku**

KU ADN

STOJNICE

Več informacij na www.rodik.si in na FB

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

							VELIKA RUMENKASTA, ČRNO LISASTA ZVER, KI ŽIVI V AFRIKI IN AZIJI	SPOJINA ALKOHOLA Z ORGANSKO KISLINO	NAJVIŠJI VRH KARAVANK (2236 M)	OLGA REMS	SILOVIT VOJAŠKI NAPAD	NAVDUŠENEC NAD IDEALI	JADIKOVANJE
							PLOŠČA IZ LESNIH VLAKEN						
							VZVIŠEN PROSTOR, ODER						
							PEVEC PESTNER			PTICA UJEDA JAPONSKI CVETLIČNI ARANŽMA			
							VELIKA VODNA PTICA BOJAN EMERŠIČ						
AVTOR: MATJAZ HLADNIK	OKRAS	ŽIVALSKI IZLOČKI	DODATNI PREDLOG K ZAKONU	ŠTEVILO V OBLIKI ČRKE O	KLAVDIJ TUTTA	SKALA V MORJU TOVARNA V CELJU				PIJAČA, COLA FR. MODNA KREATORKA CHANEL			
ENIGMATIK								ZLAT KOVANEC, ZLATNIK TENIŠKI LOPAR					
POSLOVNI PARTNER												STEVE JOBS VISOK GORSKI VRH	
RVAR, PRETEPAČ						MEDBANČNI NAKUP VRHOVNI VOJAŠKI POVELJNIK			FR. IGRA NA KARTE LJUDSKI PLES, ŠOTIŠ				VERSKI IN POSVETNI POGLAVAR V TIBETU TEKAČ NA STO METROV
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA SHERIDAN						AMERIŠKA IGRALKA (MARILYN) BOJAN ADAMIČ				KUGA 20. STOLETJA POKRAJINA OB RDEČEM MORJU			
ODLOČITEV SODIŠČA O OBRAVNAVANI ZADEVI						STAREJŠI VW MODEL EKIPA, MOŠTVO					PIANIST KING COLE PODOLGOVAT KOS BLAGA		
POMOČ: ECARTE JETTA REESKONT SOTIŠ	MESTO V AMERIŠKI ZVEZNI DRŽAVI TEKSAS	ITALIJAN. VERMUT STAREJŠI ČLOVEK							PODSTAVEK, STOJALO MORALNA NAČELA, ETIKA				
EVROPSKA VESOLJSKA AGENCIJA						SPOJ NA OBLAČILU BLAGO ZA KAVBOJKE			KOLOMAZ SMUČI			ANGELA MERKEL SIN BRATA ALI SESTRE	
LILIAN THURAM			FILMSKI JUNAČEK BOND SKRB, NEGOWANJE						OBDELAVA NJIVE S PLUGOM MOGOČNA GORA				
PANELNA PLOŠČA						TEKOČINA V ŽILAH	CERKVENI ZBOR NEKDANJI ETIOPSKI KNEZ			SODOBNIK ILIROV ZELIŠČNA PIJAČA			
PREDEL. OBMOČJE						GLASEN, KRIČAV OTROK OLIVER STONE					MIK, PRIVLAČNOST BEN AFFLECK		
ITALIJAN. GOSPA, SINJORA								ZVEZNA DRŽAVA ZDA					
GRŠKI LADJSKI MOGOTEC (ARISTOTELES)								ŠPORTNIK V KAJAKU					

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 24. oktobra 2019.**

Bar Črne njive poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: toast in pijača za dve osebi | 2. nagrada: tortica za dve osebi | 3. nagrada: rogljiček in pijača za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: »**Turistična domačija Bubec**«. Izžrebali smo tri nagrajence:

- KOSILO ZA DVE OSEBI prejme **KARMEN SAMSA**, Dolenje 63, 6254 Jelšane,
- NAREZEK ZA DVE OSEBI prejme **KRISTINA BRENČIČ**, Levstikova 3, 6250 Ilirska Bistrica,
- SLADICA ZA DVE OSEBI prejme **MARIJA GODEC**, Kuteževo 46, 6250 Ilirska Bistrica.